

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și
ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

Aventura lui Mangra.

De Ion Gorun.

Mangra a venit la București ca să-și adu-
 ne merite nouă... pentru Budapesta. Și a
 reușit.

Este adevărat că îndrăznețul politician a
 colecționat aici și un buchet destul de volu-
 minos de gesturi de dispreț și de scârbă, ba
 chiar și un cor cam răsunător de huiduieli bi-
 nesimțite; — dar așa merge politica acuma,
 că ceace la București se socoate vrednic de
 dispreț sau de hulă, la Budapesta e
 prețuit și aclamat, — ba poate are să fie și
 recompensat, pe măsura just socotită a rizi-
 cului sau a primejdii îndurate.

Indoială însă nu mai poate încăpea, că
 fîlurile acestea nouă la recunoștința stăpâ-
 nilor săi din capitala Ungariei Mangra nu
 le-a dobândit întâmplător, ci a venit să le
 caute înadins în capitala României. Căci e
 lucru cunoscut acuma, și mărturisit chiar de
 actorul incidentelor din sala și curtea Aca-
 demiei române, că el a fost din vreme pre-
 vestit cumcă prezența sa acolo n'ar putea
 da naștere decât la resens și poate chiar la
 scene regretabile pentru dânsul. Totuși călu-
 gărul nostru a bravat avertismentul acesta,
 ceace trebuie să facă pe oricine să creadă
 că ceea ce-și va fi zis în sine-și va fi fost:
 — „Apoi tocmai asta vreau și eu, să provoc;
 de ucis n'o să mă ucidă, iar scandalul are să
 vie tot în profitul meu, să-mi mai salte puțin
 renumele ce începe a se șterge, să-mi mai
 salte și acțiunile pe lângă mărutul prezidiu al gu-
 vernului și al partidului muncii naționale ma-
 ghiare”...

Atâta poate ar mai rămânea de știut, da-
 că totul nu a fost pus la cale printr'o oare-
 care înțelegere prealabilă... Cu apucăturile
 de cari a dat dovezi contele Tisza în timpul
 din urmă —vezi de pildă înscenarea împo-
 triva deputatului Vaida-Voevod — lucrul
 n'ar fi de mirare... Dar chiar dacă provo-
 carea ar fi pornit și numai din chibzuirea pro-
 prie a lui Mangra, totuși el aici nu apare și
 nu poate apărea decât ca un instrument al
 politice de înăsprire a raporturilor dintre
 Unguri și Români, de zădărnire a oricăror
 încercări de apropiere între aceste două po-
 poare.

Protestările din ziarele maghiare împo-
 triva celor pățite de Mangra la București,
 protestări la cari el de sigur s'a așteptat și
 cu cari a calculat, spun că cel luat la trei pa-
 rale era... un venerabil prelat, venit să ia
 parte la lucrările unei societăți savante, —
 ș'așa mai departe... Dar oare așa se prezintă
 lucrurile? Venit'a Mangra la București, la A-
 cademie, cu vre-o comunicare de interes știin-
 țific sau istoric, ca om de știință sau istoric
 bisericesc ce ar mai fi fiind, afară de om poli-
 tic? — Nici decum, și el însuși a spus'o.

A spus'o în momente de iritare, — dar
 cu atât mai mult a isbucnit adevărul inten-
 țțiilor sale până atunci ascunse, — a spus'o
 atunci când s'a plâns corespondentului unui
 ziar unguresc că membrii comitetului parti-
 dului național român din Ungaria sunt aceia
 cari îl opresc pe dânsul să ia contact cu lu-
 mea intelectuală și politică din România, și
 aceasta pentru ca să-l împiedece de a-i de-
 masca, pe acei membri ai comitetului națio-
 nal român, adunând contra lor dovezi că „ei
 cer continuu bani guvernelor românești, pe

cari îi întrebuințează în folosul lor personal”,
 — că „au făcut averi” din aceste fonduri, —
 și alte grozăvii de acestea.

Vedeți dar că numai ca „om de știință”
 nu venea Mangra la București; el venea să ia
 contact cu „lumea politică”, și aceasta în scop
 mărturisit de spionajiu... Și voiati dvoastră
 că în astfel de împrejurări Academia să-l fi
 îmbrățișat și studențimea să-l fi aclamat și
 purtat pe brațe pe acest călugăr vrednic...
 vrednic știm noi de cel!

Insă dacă a fost împiedecat să ia contact
 cu lumea politică din România și să-și adu-
 ne dovezile — dovezi despre cari de altfel el in-
 suși știe bine că sunt inexistente — Mangra
 trimite la Budapesta, ca rezultat al misiunii
 sale, comandate sau din propria impulsione,
 cel puțin insinuarea *infamă*. El mai adaogă
 că prin manifestările ce a provocat asupra sa,
 ar fi reușit să dovedească, să desvăluie se-
 cretul că „acțiunea politică a partidului na-
 țional român din Ungaria este inspirată de
 centrele politice din țară”... Altă infamie nu
 mai puțin groasă, dar tot atât de zadarnică,
 întreaga politică a partidului național român
 din Ungaria desfășurându-se în chipul cel
 mai leal la lumina zilei, și cunoscută fiind
 scrupulositatea cu care toți oamenii sau „cen-
 trele” politice din țară se feresc de a se a-
 mesteca în acțiunea comitetului național, re-
 cunoscându-i întreaga și exclusivă compe-
 tență în conducerea acțiunii politice a parti-
 dului.

Ei, dar Mangra și-a făcut odată mai mult
 meseria, și acuma probabil se va duce să-și
 reclame recompensa. Dacă la Budapesta ar
 fi oameni cu scaun la cap, ar trebui să-l mul-
 țamească într'un chip mai mult acru pentru

Singură...

— Dintr'un Jurnal. —

....Am încuiat ușile toate, și totuși mi-e frică. În
 bucătărie cântă slujnica o doină de pe Secas.
 Dulce, murmurată, melancolică, regretele ce
 plutesc în cântecul trăgănat mi se coboară în
 suflet, și frica mea crește. Știu că vecinii mei
 sunt oameni pacinici și că în orășelul nostru nu
 s'au pomenit crime, și totuși îmi pare că în ju-
 rul meu plutește o primejdie ce mă amenință.
 Când conținește pe-o clipă doina din bucătă-
 rie, aud clar ritmul picurilor de ploaie ce alu-
 necă din streșini, dar, ciudat, îmi pare că nu
 ploaia cântă ci versurile lui Eminescu, melan-
 colia rimată, fără cuvinte, din versurile lui.

Mi-e frig, acum în Mal, și, de nu mi-ar fi ru-
 șine aș chema slujnica să-mi aprindă focul. Nu
 vreau să știe nici că mi-e frig nici că mi-e frică.
 De altfel, de bună seama, tremur de frică nu de
 frig...

Să aibă, oare, ori ce femeie senzația acea-
 sta când rămâne singură? De câte ori nu mi-am
 zis: e o prostie să mă tem, desigur el se va în-
 toarce, mă va iubi ca și mai înainte. Mi-am în-
 țărît inima de câte ori el pleca, și lacrimi n'a
 văzut în ochii mei, dar ce folos! Abia ieșit în
 stradă, plânsul mă podidea ca pe o copilă. Am
 cercetat multe motive cari ar putea explica o
 astfel de slăbiciune. De cele mai multe ori ajun-
 geam la convingerea că frica mea, când rămân
 singură, o au toate femeile, că slăbiciunea asta

urmează din firea noastră femeiască: nu ne în-
 credem în noi pentru că suntem lipsite de pu-
 tere. Soarta noastră e să trecem prin viață ră-
 zimate de-un bărbat. Alte ori cercam să mă
 conving că sunt jaluză, și de aceea mă tem
 când el mă părăsește pentru o zi două.

Mi se pare, însă, că numai în seara asta am
 descoperit motivul de căpetenie care mă umple
 de teamă de câte ori rămân singură: mă simt
 străină, nu mă mai cunosc. Sunt străină în pa-
 guba mea: nici jumătate nu mai rămâne în mine
 din ceea ce sunt când el e acasă. Uneori nu
 mai simt în mine decât o pustietate. Îmi par
 urită, greoaie, ridicolă. Îmi pare că, prin de-
 părțarea lui, tot ce mă înconjoară, peretii, mo-
 bila, tablourile mă privesc ca pe o străină. În-
 prumută deodată o răceală tristă până și oglinda
 mea. Nu știu cum, îmi pare că tot ce e în casa
 noastră ar închide ochii obosiți și mi-ar zice:
 nu te cunoaștem, noi cu tine n'avem nimic de
 împărțit.

Și nu mă mir că nu mă mai cunosc! Pe fe-
 meia ce-au îndrăgit-o ele o dus-o cu sine bărbat
 când a trecut pragul casei, și eu care am
 rămas sunt numai umbra ei.

Nu suntem noi, femeile, slabe! M'am înse-
 lat când mă gândeam așa. Dacă n'avem forța
 bărbaților avem răbdarea care, de cele mai
 multe ori, învinge acolo unde forța cade în-
 frântă. Nu suntem slabe ci suntem: nimic: ne
 dăm sufletul întreg bărbatului pe care-l iubim.
 Când el se duce, duce cu el și inima noastră,
 sufletul, ființa noastră întreagă. Noi rămânem
 umbre, străine pentru noi, străine lucrurilor din

jurul nostru. Dacă avem convingerea neclîn-
 țită, că el se reîntoarce, așteptăm în suferință,
 — pentru că deși rămânem umbre, totuși putem
 suferi. Pe măsura ce se apropie întoarcerea
 lui, înviiem; ceas cu ceas ne renaștem, ceas cu
 ceas deschid tot mai prietenoase ochii
 lucrurilor din jurul nostru, ceas cu ceas
 crește căldura și lumina, și în clipa în care
 el pune mâna pe clanță, strălucim ca niște nou
 născute, ca niște zeițe. Nu înțeleg exteriorul.
 Poate suntem palide, poate ni se curmă respi-
 rația, ochii noștri poate așteaptă uimiți. Dar în-
 țeleg strălucirea internă: e acolo atâta lumină,
 încât ne zăpăcim și de cele mai multe ori nu
 știm ce să facem, și niciodată nu-l putem primi
 pe cel ce-l iubim, așa cum am voi.

Cred că nu e nimic nefiresc în faptul ăsta:
 când se reîntoarce bărbatul iubit nu vine nu-
 mai el, ci ne aduce cu sine și pe noi înșine,
 sufletul nostru, ființa noastră întreagă. Noi tre-
 buie să primim deodată doi oaspeți, și de aceea
 ne zăpăcim. Și numai după ce am început să
 ne împrietinim cu noi înșine, cu sentimentele,
 cu gândurile, cu atitudinile, cari toate ne-au
 părăsit cu el deodată, putem să ne arătăm iu-
 birea noastră întreagă.

Bărbatul pe care-l iubim e cel mai mare
 tâlhar: ne răpește sufletul cu toate comorile
 lui. Dar e un tâlhar nevinovat, nu ne fortează
 le aceasta, ci noi li-l dăm de bună voie. Și dacă
 pe această răpire se bazează fericirea ori cărei
 femei, nu mai puțin adevărat e că, tot acest
 destin e cauza adâncilor noastre nenorociri. De
 multe ori ne revoltăm împotriva acestei rân-

ro-
 arie.
 Baile și apele minerale sunt foarte în întreprindere de soc. pe acți curat românească „HEBE”.
 ro-
 ască
 apă
 so-
 loc
 la
 aște
 de
 și
 telor
 boate
 n.
 pozi-
 tunia
 mbrie,
 .
 teed,
 ocuri
 entă.
 O.
 sau
 dr.

Mare magazin de vehicule și mașini de imblățit cu aburi.

asemenea servicii; dar nu se știe, — poate că îl vor lăuda și îl vor sărbători, după cum de pe acuma unii cer „satisfacție” și mai multe nu, pentru omul în persoana căruia la București ar fi fost ofensată... „Inșăși nația maghiară”.

Atâta îi mai trebuia lui Mangra, pentru încoronarea strălucitei sale cariere; o făcu și pe asta. Intre nația română și nația maghiară el s'a întrepus, înfățișând-o pe aceasta din urmă împotriva celei dintâi...

Astfel iată-i arse nu numai toate corăbiile, dar și ultimele bărci de salvare cu cari s'ar mai fi putut întoarce vreodată într'un port de mântuire a sufletului său. O soartă fatală îl urmărește; este un om pierdut pe vecie.

9/22 Maiu 1905 la Macedoromâni.

În ziua de 9/22 Mai 1905, diplomația guvernului M. Sale regelui Carol a obținut cel mai strălucit succes în favoarea elementului românesc de peste Dunăre prin smulgerea Iradelei Padișahului tuturor Osmanliilor, Iradea în virtutea căreia se decreta, că se recunoștea oficial naționalitatea românească cu toate drepturile civile, de cari se bucura cu același titlu și ceilalți supuși creștini; comunitățile românești legal constituite vor avea dreptul să desemneze din sânul lor pe Muhtari (primari) după cum se practică pentru celelalte comunități; membrii români să fie deopotrivă admiși în consiliile vlayetelor, sandjaceutilor, cazalelor și nahieletor, unde locuiește elementul românesc; și în slăsișit autoritățile imperiale să facă toate înlesnirile inspectorilor precum și a întregului personal didactic și religios pentru inspectarea și funcționarea regulată a așezămintelor culturale și bisericești înființate și întreținute de naționalitatea românească.

Cu un cuvânt naționalitatea Românilor este legal și oficial recunoscută de către sublima poartă ca naționalitate distinctă și independentă de naționalitatea grecească reprezentată de către patriarhul ecumenic, arhiepiscopul Constantinopolului, zis și Papa N. Roma.

duelii a firei, dar niciodată nu putem scăpa de ea.

Mirare e că femeile părăsite, dacă au iubit adevărat, se răsună atât de cumplit, ori că nu mai pot trăi? Cu ce să trăiască dacă înșas partea de lumină din ființa lor le-a părăsit, și au rămas numai cu partea de umbră? E mirare dacă în răsunarea lor sunt crude? că aleg mijloace barbare? Cum ar putea fi altfel când tot ce a fost delicat și fraged în ele, a dispărut odată cu înfrângerea dragostei lor?

Bărbații, în imensa lor majoritate, iartă femeilor cari-i părăsesc. Nu pentru că nu le-ar fi iubit, ci pentru că, în iubirea lor ei nu ne dau tot sufletul nouă; cu partea ce s'o rezervă lor și ei mai pot trăi, și de-aceia iartă. Nu știu care e adevărul, dar mie mi se pare că ei nu din lipsa profunzimii iubirii nu ne dau tot sufletul, ci iarăși dintr'o rânduială a firii, ei sunt stăpânii vieții, ei sunt împărații, și astfel e incompatibil cu firea lor ca ceva să-i poată zdrobi desăvârșit.

Noi, dacă iubirea ne-a fost adâncă, adevărată, nu iertăm niciodată.

...Da, acum pricep pentru ce mi-e frică de câte ori rămân singură! Zadarnic încuii ușile, zadarnic cântă slujnica în bucătărie; chiar acum când pricep motivul temerii mele, tremur. Mă simt atât de neînsemnată, atât de mică, încât îmi pare că nu-s ființă... Deșert e tot în mine, pustiu e tot în jurul meu.

Și abia din convingerea aceasta se ridică bătând din aripi aspre și reci adevăratele spaime...

Cum? El mă poate iubi așa cum sunt? M'a iubit vreodată așa pustie și săracă de toate comorile frumuseții, a spiritului, a inimii? N'a fost un chin pentru el să trăiască cu mine? Nu

Acest succes al guvernului românesc a încoronat toate sforțările și toate suferințele indurate de către apostolii pe cât de modești pe atât de dârji ai românismului din Balcani.

Prin acest succes s'a crezut atât în cercurile diriguitoare cât și în cele populare, că s'a înlăturat cea mai serioasă piedecă culturală și religioasă de care se isbeau factorii principali ai cauzei noastre naționale.

În adevăr, cuvântul de ordine al României a fost din capul locului: „Libertatea limbii, libertatea cultului, libertatea desăvârșită între toate naționalitățile creștine din împărăția turcească, pentru cel mai mare bine al păcii și al civilizației.

Toți au crezut și implicit și guvernul României, că Iradeaua din 9/22 Mai 1905 este cea mai solidă garanție a tuturor drepturilor civile și religioase inerente unei naționalități distincte și de sine stătătoare. Și nimeni nu s'a înșelat în cât privește sinceritatea cu care Sublima Poartă a căutat să traducă în fapt toate concesiunile acordate naționalității române din Pind prin sus menționata Iradea. Cele 74 de comunități românești bine constituite și solid organizate au fost oficial recunoscute, cu dreptul de a-și alege din sânul lor primarii precum și membrii, cari urmau să-i reprezinte în consiliile administrative.

Progresul cultural și religios al naționalității române era asigurat și defecțiunile dela propaganda factice a Grecilor au început să se producă în masă.

Aceasta a stârnit atâta spaimă și desperare în cercurile paneliniste încât Fanarul de convingere cu Athena au recurs la un nou sistem de prigonire împotriva Românilor; la sistemul de a desființa pur și simplu prin foc și sabie pe partizanii cei mai tenaci ai cauzei noastre naționaliste din Turcia.

Fanarul și Athena nu s'a mulțumit să protesteze numai prin memorandum-uri chilometrice adresate Sublimei Porți precum și marilor puteri împotriva concesiunilor acordate Românilor ortodoxi din Turcia, ci au organizat cunoscutele bande de antarși și le-au trimis în Pind și Macedonia, ca să răspândească teroarea printre populațiile române, să ucidă mișele pe fruntașii lor, să le distrugă averile, să le incendieze școlile, locașurile sfinte, satele necruțând nici femeile, nici copiii. Primul ministru grec din această epocă de teroare, dl Rallis, întrebând de către reprezentantul României la Athena asupra motivelor cari au împins pe statul

s'a dus chiar pentru că nu mai poate respira lângă mine, dornic de lumină, de aroamă, de armonie? De sigur, afacerile lui sunt numai pretexte. Nu vrea să mă jignească, pentru că e bun și nobil.

Vai, nu sunt cuvinte în clipele acestea, și altele ca ele, în cari să se poată tălmăci ofensele ce-mi aduc. Mă simt și mă consider cea din urmă dintre femei. Răvna mea de căpetenie e acum de-a fi cea mai frumoasă, cea dintâi între toate femeile pământului. Îmi închipui astfel de creațiuni desăvârșite și cu cât le văd mai limpede, cu atâta crește imperfecțiunea mea, cu atât mă văd mai neînsemnată.

Frica și frigul fac să-mi clantene dinții în gură. Cu mare silă mă ridic, mă privesc în oglindă, dar nu cutesc să rămân decât o clipă în fața ei: sunt într'adevăr respingătoare. Și cum n'ași fi, când în mine nu mai este suflet.

Doamne, simt că mă chinui în deșert, știu că-s bolnavă de câte ori rămân singură! Îmi dau bine seama, că părerile aceste urite despre mine mi le fac fără nici un drept. Știu că sunt și astfel, că-s cu totul alta, îndată ce el vine.

Dar n'am ce face: spaima se coboară în mine fără voia mea. Știu că mâne voi fi alta, mâne el se va reîntoarce. Dar ce folos! Ceasurile grele ale singurătății lasă urme adânci pe fețele noastre. Nu știu cum, dar mie-mi pare că o femeie care iubește cu adevărat n'ar îmbătrâni niciodată dacă ar putea fi mereu cu bărbatul pe care-l adoră. Nu știu, poate că el să fie soarele nostru... Și nu știu cum să fac, ca din întreg ziarul meu, să-i cadă ochii pe șirele aceste. De sigur că m'ar lua cu el de câteori s'ar mai duce undeva. Doamne, cât aș fi de fericită”.

I. Agârbiceanu.

elen la lupta înverșunată și canibalică împotriva elementului românesc din Turcia, a răspuns următoarele:

„Nu este răspunzător de cele ce se petrec pe teritoriul Turciei. Dintre toți bărbații de stat „eleni, el este, cel mai pornit a trăi în foarte bună înțelegere cu România(?!?). Amestecul României în Turcia, constituie, după părerea d-sale, „singura greutate pentru o înțelegere absolută „completă între România și Grecia, Cușovlahii „fiind de curată rasă grecescă”.

Patriarhul Ioachim al III-lea interviewat de atitudinea scelerată a mitropoliților eparhioși față de populațiile românești, precum și de amestecul direct al organelor patriarhiei în acțiunea antartilor, n'a esitat să afirme: că, nu este secret pentru nimeni „că încă dela căderea Constantinopolului, dar mai cu deosebire dela „moartea de martir a marelui patriarh, Grigorie al V-lea, a cărui statuie talnică din Atena „este îndreptată cu privirea spre sfânta Sofie, „patriarhia ecumenică este mai presus de orice, „o instituțiune politică, și simbolizează numai „naționalitatea elenă, unită și solidară în acțiune ei constantă și nedesmintită dusă întru realizarea aspirațiilor naționale ale statului elen. „Ori până când nu se vor stabili raporturi amicale între Athena și București, adaogă, înalt „Prea Sfinția Sa Ioachim al treilea, pace între „Greci și Români macedoneni nu va fi, deoarece ei nu sunt alt ceva pentru noi decât mercenarii României, cu care statul elen este în „conflict”.

Aceasta a fost limbaul celor mai autorizați capi de stat și de biserică și nimeni prin urmare nu se miră de grozăviile săvârșite sub auspiciile lor în acea oropsita țară numită Macedonia.

Totuși Români au înfruntat cu un curaj extraordinar toate cataclismele deslănțuite asupra lor și au scăpat teafări mulțumită solitudinii adevărate a prietenilor lor Turci, cari, erau arhicovînși, că numai elementul românesc a avut o purtare corectă și leală față de împărăția lor înconjurată numai de dușmani și răuvoitori.

Naționalitatea românească ar fi salvată definitiv dela o desnaționalizare inevitabilă, dacă n'ar fi survenit războiul Turco-balcanic, și dacă n'ar fi survenit în împrejurările în cari a survenit, când, iduritorii Turciei moderne au căzut dela putere și dușmanii interni și externi și-au dat mâna, ca, mai întâi să distrugă pe tinerii turci și apoi Turcia europeană.

Era firesc și inevitabil, ca prima consecință a peirei Turcilor să o suferim noi Români, cari ne-am identificat cu aspirațiunile Turciei moderne, sub auspiciile căreia noi am început să ne afirmăm cu adevărat ca o naționalitate distinctă în imperiu: Cu instituțiile noastre culturale și religioase prospere, bucurându-ne de plenitudinea drepturilor civile și politice; având acces la cele mai înalte dregătorii; reprezentată în corpurile legiuitoare ale imperiului etc. Eram naționalitatea cea mai bine văzută și afără și cea mai invidiată în lăuntru, în deosebi de Greci.

Azi cu amărăciune ne aducem aminte de sollicitudinea sinceră și părintească a Osmanliilor pentru neamul nostru care, a fost sortit să suferă jugul întreit al Grecilor, al Bulgarilor și al Sârbilor deopotrivă înșositor pentru descendenții legionarilor lui Cesare.

Nu ne-am putut sustrage unei fatalități istorice. Ziua de 9/22 Mai 1905, în care s'a decretat recunoașterea oficială a naționalității noastre — existente de fapt de două mii de ani în munții Pindului și ai Olimpului, unde părinții noștri beau nectar cu zeii — a trecut odată cu încheierea tratatului din București, în domeniul istoriei; iar pentru noi, cari am avut frumosul rol de a fi protagoniștii rescriptului împărătesc, va constitui cea mai plăcută amintire a idealului nostru național din Macedonia, scos dela ordinea zilei, în ceasul de triumf al României. De-oarece noi suntem foarte sceptici în ceea ce privește traducerea în fapt a clauzelor stipulate în pacea din București cu privire la școala și biserică națională a Românilor din Grecia și Serbia.

Numai în Albania, nu ne îndoim, că Români noștri vor fi tratați cu aceeași bunăvoință, ca și în Turcia.

De altfel în Albania, după cât știm, sferile conducătoare, nu vor să facă nici o deosebire între Români și Albanezi și se va practica, ca și sub Turci, același tratament, afirmându-se în toate păturile sociale cea mai desăvârșită unitate și solidaritate de acțiune întru consolidarea internă și externă a tânărului stat.

Dacă lozinca Albanezilor liberi va fi untre, se va reuși, nu numai statornicirea regatului, ci încorporarea, cât mai neîntârziată, a tuturor ținuturilor locuite de Albanezi, azi uzurpate la Nord de Muntenegreni, la Vest de Sârbi și la Sud de nesațioșii Greci.

Noi Românii naționaliști, originari din Pind și din Olimp, urmăm cu simpatie dezvoltarea Albaniei și îi oferim în chipul cel mai desinteresat concursul nostru moral împotriva coplișitorilor neamului skipitar, cu atât mai mult cu cât acești dușmani rapaci, au fost și sunt și dușmanii de moarte ai naționalității noastre.

Terminăm, cu următoarele: Norii groși, cari apasă din nou pe orizontul frumoasei Macedonii ne prevestesc o nouă vijelie, care, după toate probabilitățile, are să se deslănțuiască de astădată, asupra falșilor liberatori ai populațiilor autoctone, cari în hula lor legitimă împotriva Grecilor și Sârbilor, se roagă lui Dumnezeu cu ochii umezi implorând întoarcerea dominațiunii otomane cu cuvintele:

Românul: Unde este cinstea și belșugul Turcilor!

Grecul: Pu ine o calos a gas!

Bulgarul: Decai e Turfi!

Jidanul: Dore é Turco!

Și în sfârșit, Albanezul, care e sugrumat în chipul cel mai laș de trupele elene în Albania de sud, face apelul cel mai călduros către părintele generos și bun, Sultanul și califul tuturor Islamilor cu cuvintele: Cu é Babbo! Cu é Babbo. Unde ești, Părintele nostru! Să vezi cum femeile și pruncii noștri sunt masacrați de vitejii evzonii ai regelui Constantinos o protos!

Aceasta denotă până la evidentă toate binefacerile ce revarsă noua dominațiune a Grecilor și Sârbilor în teritoriile locuite cu desăvârșire de elemente eterogene.

Oare Europa, sau mai bine zis, puterile interesate vor asista până la sfârșit cu mâinile încrucșate, în fața barbarilor săvârșite de Sârbi și de Greci asupra populațiilor musulmane, izraelite, albaneze, bulgare și române pentru crimă că nu vor să se transforme, ca prin farmec: în elen pur sau sârb sadea!

Bunul simț răspunde cu cel mai formidabil Nu. Pyrrhus.

P. P. Carp aprobă pe Mangra?... În numărul apărut ieri seară, ziarul vienez „Neue Freie Presse” aduce o știre pe care nu ne vine s-o credem. Se afirmă că d. P. P. Carp, întrebat de un ziarist, ar fi răspuns:

„Eu nu pot să înțeleg că studenții tineri organizează manifestații cari pot să aibă ca urmare o acțiune diplomatică. Cu această ocazie țin să relev cuvintele ministrului president italian adresate studenților când aceștia au manifestat împotriva Austro-Ungariei și să adaug accentuând, că astfel de demonstrații, cum este și aceea aranjată de studenții noștri universitari împotriva dlui Mangra, trebuie considerate absolut ca niște fapte antinaționale”.

Să fie oare adevărat? Noi știm că d. P. P. Carp a disprețuit totdeauna opinia publică, dar cu toate acestea am dori o lămurire. Mangra n'a fost huiduit numai de studenți ci și de academicieni. Oare și acești membri ai elitei noastre intelectuale au făcut o faptă antinațională?...
■

Miscare împotriva studenților români dela universitățile maghiare. Cetim în ziarele maghiare că printre studenții maghiari dela cele două universități a pornit o mișcare vie împotriva studenților de altă naționalitate, mai ales împotriva studenților români, pe cari vreau să-i boicoteze. Cer-

cuț studențesc maghiar va ținea Sâmbătă după amiază în Budapesta o mare întrunire de protestare împotriva tratativelor româno-maghiare, a meetingului „Ligei Culturale” din București și a demonstrațiilor recente împotriva lui Mangra, aducând o hotărâre de boicotare a studenților români dela universitățile din Cluj și Budapesta.

La această întrunire antiromânească a studenților maghiari vor lua parte numeroși politicieni fruntași din opoziție, ca deputatul Polónyi, fost ministru de justiție, apoi contele Mihail Károlyi, baronul I. Prónay etc. — precum și numeroase delegațiuni din provincie.

Miscarea aceasta a studenților maghiari împotriva colegilor lor de altă naționalitate e de origină mai veche; separatismul s'a produs de ani de zile, însă numai în vremea din urmă s'a accentuat. A dat prilej la aceasta acțiunea României de anul trecut, care a umplut de mândrie inimile tinerilor noștri, mai apoi meetingul „Ligei Culturale”, pentru a cărui telegramă de aderență zilele trecute au și fost dați afară dela universitatea din Cluj acei studenți români cari au primit răspunderea asupra lor. De această dată studenții români numai în grupe mai puteau să asiste la cursuri, fiind amenințați zilnic din partea studenților unguri.

Cazul lui Mangra, care a fost întimpinat cu aprobările vii ale studenților români de dincoace, pentru studenții maghiari a fost un prilej binevenit pentru ca să declare ruptura definitivă. La aceasta a contribuit și faptul că rectorul universității din Budapesta a dat din nou cercului studențesc dreptul de liberă întrunire, luat mai anul trecut tot din cauza multelor scandaluri — astfel studenții maghiari au căpătat iarăș autorizație pentru proclamarea urei împotriva colegilor lor români. Semnificativ e că aceste demonstrații antiromânești ale studenților se fac cu concursul politicienilor maghiari, ceea ce ne face să întrevădem ușor ce se ascunde în dosul lor. De altmurd de astădată ne-am mărginit să înregistrăm știrile și faptele; la timpul său vom reveni.

Asociațiunea la Oradea-mare. În altă parte a ziarului nostru publicăm o convocare pentru adunarea de organizare a unui despărțământ orădan al Asociațiunii. Ținem să accentuăm și aici marea necesitate a acestei hotărâri ce au luat unii dintre Românii noștri din Oradea-mare. Intr'adevăr, dacă este undeva lipsă de o instituție culturală românească atunci acolo este, deoarece, cu durere trebuie s'o constatăm, numai într'un ținut ca Bihorul a putut să-și ridice capul un individ de teapa lui Mangra. Nicăiri mai mult ca în Bihor nu suntem atât de slabi sub raportul culturii naționale și tocmai acesta este și motivul insucceselor noastre politice de acolo.

Felicităm pe inițiatorii acțiunii și le dorim perseverență la muncă. I-am ruga însă ca pe vr'un Regman oarecare să nu-l primească în sinul lor fiindcă le-ar compromite izbânda.

Mangra la... Viena. Studenții români din Viena au trimis colegilor lor bucureșteni următoarea telegramă:

„Studenții români din Viena Vă strâng mâinile cu căldură pentru meritata lecție ce-ați dat trădătorului dela Oradea. Să trăiți! Trimiteți-l și pe la noi.”

Programul de muncă al delegațiunilor. Delegațiunea ungară a hotărât în ședința de ieri să-și interrupă desbaterile, până când își vor prezenta rapoartele lor toate subcomisiile — autorizând președinția să hotărască ziua pentru continuarea desbaterilor.

Cea mai apropiată ședință va avea loc probabil Sâmbătă, când delegațiunea va desbate bugetul privitor la Bosnia și bugetul ministerului comun de finanțe. Luni în săptămâna viitoare delegațiunea ungară va lua în desbatere bugetul ministerului de externe.

După cum se anunță la acest buget vor lua cuvântul toți deputații opoziționali, așa că discuția va ține mai multe zile. Delegațiunile își vor termina lucrările — după cum se prevede — în tot cazul pe la sfârșitul săptămânei viitoare așa că ședințele de încheiere se vor putea ține de mâne, Vineri în două săptămâni.

Noua procedură penală militară. După cum e informat „Neues Wiener Tagblatt” Maj. Sa monarhul a sancționat în 9 Maiu legea privitoare la noua procedură penală militară pentru armata comună, iar promulgarea ei se va face în zilele a-

propiate. Înălăturându-se prin aceasta și cea din urmă piedecă, noua procedură penală militară se va pune în aplicare în 1 Iunie n. c.

Urcarea salarelor ofițerilor. Ziarul „Die Zeit” anunță că în scopul urcării salarelor ofițerilor ministrul de războiu Krobatin câștigând aprobarea prealabilă a Maj. Sale monarhului a elaborat un proiect privitor la urcarea salarelor ofițerilor. Krobatin a făcut cunoscut acest proiect atât guvernului austriac cât și celui ungar.

Pentru învățătorii noștri.

— Examenele de clasa 6-a. —

Dăm în continuare, dispozițiile ce mai sunt de interes românesc, din ordonanța ministerială, citată, rezumând paragraful:

§. 3.

De comisar al guvernului poate fi numit ori care cetățean ungar. Vor fi preferiți inspectorii școlari, subinspectorii, preoții, profesorii etc., și directorii școalelor populare, cari au făcut serviciu de 15 ani.

§. 4.

Comisarul să fie numit cu multă considerare la faptul, dacă e deprins sau nu, cu limba de învățământ a școalelor ce va avea să cerceteze. Unde majoritatea școalelor nu e maghiară, să fie trimiși pe câte se poate bărbați cari și-au câștigat experiențe în instrucția băieților de limba maternă nemaghiară.

§. 4.

Nu e dator nimenea să primească mandatul de comisar. Decretul de numire se dă prin inspectorii școlari.

§. 8.

Cercul de activitate (teritorial) al comisarului îl stabilesc inspectorii împreună cu comiții supermi.

§. 9.

Inspectorii școlari sau substituiții lor, au drept să se înfățișeze la examene, ori când, ca comisari, în școalele supuse controlului lor.

§. 11.

Comisarul primește diurn 8 cor., și spesele de călătorie.

§. 14.

Comisarii controlează și vizitează școalele și în decursul anului, făcând raport inspectorilor școlari. (Va să zică posturi de spioni, sistematizate și răsplătite gras din buget; din banii noștri! N. B.)

§. 17.

La examene se admit:
1. Elevii reguțați de pe clasa 6-a.
2. Elevii particulari în vârsta obligatoare pentru școala obișnuită sau școala de repetiție, cari au terminat cu rezultat bun
a) clasa 5-a de școala primară,
b) clasa 1-a de școală medie sau civilă,
c) clasa 1-a în școalele de meserii și negot pentru ucenici, după 4 clase primare (aceste din urmă eventual și fără rezultat bun? N. B.) și de atunci a trecut cel puțin un an.

Comisarul decide dacă se poate elevul admite la examen, sau nu.

Elevii particulari (privatiști) au să se anunțe cel mai târziu până în 15 Ianuarie învățătorului (directorului-învățător) dela școala primară, unde vrea să dea examen. Evidența se face în ziare de primire.

§. 18. (întreg).

Cei cari implinesc vârsta de 12 ani, după 1 Ianuarie 1914, pot să fie admiși la examen și după ce sunt de 15 ani, date fiind condițiile din paragraful 17.

Aceștia vor face examenele în prezența inspectorului școlar, sau al substitutului acestuia, deosebit de ceilalți, la o școală, pe care va alege-o inspectorul. (Adică din mai multe sate vor avea să vină la aceeaș școală. N. B.)

Cei trecuți de vârsta obligatorie a învățământului popular, au să se anunțe la inspector, până la finea lunei Aprilie.

§. 19. (întreg).

Școalele au să anunțe inspectorului numărul (va să zică nu o listă, cu numele elevilor, ci numai cifra sumară N. B.) elevilor din clasa 6-a, între 1—

16 Februarie a fiecărui an. Școalele confesionale trimit anunțul prin autoritatea bisericească superioară.

Cu acest prilej școalele fac raport și despre durata timpului de instrucție (szorgalmi idő), notând timpul (care parte, din lunile Aprilie—Iunie?) când dorește să se țină examenele finale.

§. 20.

Luna examenelor o stabilește inspectorul. Examenele să se termine pe cât se poate dela 15 Maiu până la finea lui Iunie.

§. 21.

Ziua examenelor o stabilește comisarul deodată cu planul de călătorie. Se cere aprobarea inspectorului.

§. 22.

Comisarul e dator să avizeze autoritatea locală a școlii cu 15 zile înainte, cel puțin, despre ziua examenelor.

§. 30.

Certificat de absolvire se poate da numai celui ce a făcut examenul cu succes.

§. 31.

Certificatul e scutit de timbru, și se redactează ungurește. *Susținătorul școlii este îndreptățit însă, ca pe lângă (va să zică întâi ungurește, apoi românește. N. B.) limba maghiară să redacteze certificatul — paralel (hasábosan) — și în limba învățământului.* (Informația dată într'un număr al ziarului nostru, a fost greșită. N. Red.)

§. 32.

Școalele sunt datoare să țină registre (törzs-könyv) despre certificatele de absolvire. *Pe lângă limba maghiară se poate întrebuința — paralel — și limba învățământului.*

§. 33, 35.

Certificatele se dau — *fără taxă* — în ziua examenelor, ca să le poată iscăli comisarul, fără de a cărui iscălitură nu sunt autentice.

§. 34.

Se alătură formularele certificatelor și al registrelor. (Registrele sunt tot așa ca și certificatele. Fiecare certificat o pagină de registru. N. B.) Tipografia universității trimite gratuit certificatele și registrele, dacă se cer. — Numele comunelor se scrie numai ungurește.

Nota Biroului: Învățătorii, respective susținătorii școlii, pot cere tipăriturile amintite în paragraful 31 direct dela Tipografia Universității din Budapesta. Adresa e: Magy. Kir. Tudományegyetem Könyvnyomdája, Budapest. Să ceară negreșit cu text românesc, paralel. Spre acest scop, să trimită tipografilor formularul, pe care îl dăm mai la vale. Dacă tipografia nu va împlini cererea susținătorilor de școală, rugăm să fim înținuți.

Mai notăm aci, că examenele se fac numai cu băieții, nu și cu fetele.

Renașterea „Astrei” la Caransebeș.

Din Caransebeș ni se telegrafiază:

Azi s'a ținut adunarea despărțământului Caransebeș al „Asociațiunii”. Adunarea a fost cercetată de toți intelectualii din oraș, de numeroși preoți, învățători, meseriași și țărani din împrejurimi.

Protopopul Ghidiu deschide adunarea prin un discurs însuflețitor, dorind să se aleagă în comitet tot ce avem noi mai bun.

În comisia de candidare se aleg: judele de curie Berlogia, protopopul Ghidiu, maiorul pensionat Jumanca, referentul școlar Jianu, profesorul Loichița și preotul Bistrean. Aceștia propun să fie aleși în comitetul „Astrei” următorii domni: președinte protopopul Ghidiu, membrii Dr. Cornean, Ștefan Jianu, Dr. Labonțiu și Dr. Cioloca. Toți sunt aleși prin aclamațiune.

Au ținut apoi vorbiri înflăcărâte preotul Popovici, Dr. Barbu, Dr. Cornean, Vuia, Neamțu, Jian și presidentul Ghidiu. S'a hotărât să se țină prelegeri populare, să se înființeze agenturi și biblioteci populare.

S'au înscris membri pe viață cu câte 200 coroane dmi: Iuliu Musta, Neamțu, (indescifrabil), Ibră, Buciu, preotul Drăgălina, Liuba, Popa, (indescifrabil), Magdescu, Terziu, Șiclovan, Davidescu, Emil Barbu, Velicu și numeroși

membri ordinari. S'au subscris în total cam 3200 coroane.

Președintele spune că înainte cu o săptămână s'a făcut tot la Caransebeș agentura „Astrei” pentru meseriași și economi, plătiind 70 de oameni taxa de membru ajutător — și încheie zicând că aceasta să fie într'un ceas bun.

Notar al adunării a fost profesorul Orzescu. După adunare comitetul nou se constituie astfel: președinte protopopul Ghidiu, vice-președinte Dr. Cornean, notar profesorul Orzescu, casier Căltun și controlor Vuia.

Peste tot a domnit cea mai mare însuflețire.

Correspondent.

Din Bucovina.

O comemorare.

„Acum, fraților, nu-i timpul să băgăm pe oameni în jug, ci să-i scoatem. Lăsați dar să tragă vitele, că voi ați tras destul, și vrem să fim oameni liberi!” (S. Bărnăuțiu.)

Încercările de-a restabili legăturile ce există odinioară între Ardeal și Bucovina se repetesc — în lumea gândurilor cel puțin. Societatea academică „Junimea” din Cernăuți a ținut o șezătoare comemorativă, pentru adunarea de pe Câmpul Libertății dela Blaj, la care a vorbit profesorul universitar dl Dr. Iancu Nistor. D-sa a schițat în liniamente generale trecutul politic al Românilor transilvăneni, începând cu timpul dinaintea descălecatului Moldovei și Țării-Românești, a amintit despre starea Românilor de dincolo, — domnia-Sa spune cam următoarele: Pe nici un petec al Europei n'am întâlnit o atât de completă iobăgie politică și națională cum o exercită poporul stăpânitor din Ungaria asupra celorlalte popoare, — spre rușinea civilizației moderne. Maghiarizarea aristocrației, românești pe vremuri, s'a întâmplat tot atât de lent ca și rutenizarea Românilor din Bucovina. Rutenii, subjugăți cultural și politic de Poloni, au pierdut și ei nobilimea către aceștia, și o caută acum printre Mazilii și Răzeșii români din Bucovina.

Vorbește apoi despre actul unirii cu Roma, dela care a rămas, pe lângă multele rele, singurul dar și marele folos al renașterii intelectuale a Românilor transilvăneni, renaștere care a produs memorabilul Supplex libellus Valachorum din 1791, și se oprește la marea și prima manifestare politică de pe Câmpul Blajului, la care Români nu mai apar ca „o gintă tolerată provizor” în marea Ungarie, ci ca un popor care-și pretinde, în toată conștiința, drepturile și libertățile sale. Aminteste că în același timp, în Cernăuți Bucovinei, frații Hormuzachi rădăcaseră și ei steagul de luptă, cu deviza (necesară de altfel și în ziua de astăzi). *Nihil de nobis sine nobis.*

Rolul arhierilor Andrei Baron de Șaguna și Leméni, al lui Sim. Bărnăuțiu, Al. Sterca-Șuluțiu, G. Bariț, al lui Butean, Balint, Moldovan, Papiu-Ilarian, Tr. Laurian, Tim. Cipariu și al lui A. Pumnul, a preoților cari au apărut în fruntea poporenilor săi, a tinerilor cari au colindat prin sate, îndemnând și însuflețind pentru marea idee a desrobirii politice și naționale, entuziasmul celor 40.000 de Români cari cu capetele desgolite, în bătaia razelor de soare, au jurat „să fie uniți în luptă în contra celui duman al naționalității noastre, ce vine către noi cu flamura de unime nouă dela țara ungurească!” (S. Bărnăuțiu în discursul său) — toate acestea sunt dovadă că poporul românesc voia să trăiască și — va trăi prin sine însuși.

Publicul însuflețit a făcut ovații conferențiarului și, spontan, s'a cântat *Deșteaptă-te Române*, care a fost ascultat în picioare.

Ne-am simțit, tot timpul, în fața acelei mulțimi frământate care-și cerea dreptul la viața omenească, obicinuită în acele vremi, — 1848 — atât de aproape de ale noastre, — 1914 —. Din faptele lor vorbește o învățătură pe care dl

Nistor ne-a interpretat-o, — într'un înțeles cu atât mai adânc cu cât acesta îmbracă toate împrejurările în care, la noi în Bucovina, se țin adunări și se scriu articole. Sfârșitul îl cunoaștem: *Apostolii* s'au împrăștiat în tot cuprinsul locuit de Români, și ideile lor lucrează și astăzi, ca să aducă roade. Noi l-am avut pe Pumnul. A fost însă mult pietriș și nisip.

Cernăuți.

N. I. Russu.

Scrisoare din Viena.

Parastas pentru Dr. Zaharie Maniu. — Studenții Italiani și Români.

Viena, 18 Mai.

Imi aduc ca astăzi bine aminte. Era într'o seară rece de toamnă târzie. În sala II a otelului „Riedhof” din Viena se adunase lume multă, studenți, colonia română, dame și domnișoare. Se ținea seara de adio pentru Dr. Zaharie Maniu, care tocmai isprăvisse studiile și pleca. Se despărțea pentru totdeauna de viața de student, de prietenii și cunoștii lui, în mijlocul cărora a trăit timpul cel mai frumos ce-i poate da viața, vremea de student cu tot sbuciumul, cu toată mizeria și farmecul ei. S'au rostit discursuri, s'au schimbat vorbe și urări de bine în noua viață ce-l așteaptă.

El sta tăcut cu ochii învăluiți parecă în întuneric și se uita și zâmbia ușor, primind dela un cunoscut o felicitare, dela un prieten o privire, un zâmbet. Ochii îi jucau în ape și simțiai că în dosul lor se petrece ceva. Se rupe o parte din sufletul lui și durerea îl copleșește. Ce dureroase sunt astfel de momente de despărțire pentru o vreme nehotărâtă. Poate pentru totdeauna. Și nu e mult de atunci. Era în anul 1911. Cum s'au schimbat vremurile. S'au dus toate. Și copilărie, și viață de student de-o veselie amară și nădejdi, și aspirații și iluzii...

S'au spulberat. S'au stins, cum se stinge o luminare în bătaia vântului. S'a stins și Dr. Zaharie Maniu, în cele mai cumplite dureri fizice, slăbit și uscat până la nerecunoscut de suferință, departe de locul copilăriei și patriei sale. Astăzi îl plângă soția desnădăjduită, rudele deaproape fără mângăiere, câțiva prieteni. Plâng poate câteva inimi nu pe Maniu, pe care nu l-au cunoscut, ci soarta omului-Maniu pe care o cunosc. Mâne acestea nu vor fi, se vor uita toate. Mâne se va întâlni și se va amesteca poate — prin cine știe ce întâmplare — suferința, durerea acestor vii de astăzi cu ale celui viu ieri, mort azi. Asta e ceace numim noi soartă.

Pentru odihna sufletului repausatului „România Jună” al cărui președinte a fost, a ținut Duminecă în 10 Mai st. n. împreună cu fratele mult regretatului dispărut, Petre Maniu, un parastas solemn în capela română din Viena. Parastasul a fost celebrat de părintele Pavel Boldea și răspunsurile date de corul „România Jună”. O durere apăsa sufletul și fiecare par'că a uitat pentru moment de toate grijile acestei vieți. Se uitau fără să vadă și gândul lor pare că rătăcea în calea lungă spre îndurerata Bucovina și se întorcea obosit dela Horecea, cimitirul de lângă marginea Cernăuțului, unde zac rămășițele pământești ale lui Dr. Zaharie Maniu.

Ce distanță mare e între Horecea și... D. P. Boldea a evocat memoria lui. Membrii „Rom. June” au rostit în inimă o rugăciune pentru sufletul mult regretatului Dr. Zaharie Maniu. Și în sufletul fiecărui se prelingeau picături de durere amară. A fost un mic prinos de recunoștință, dar din inimă și Dumnezeu să-l primească.

Dacă e adevărat că un neam, un popor se poate asemăna cu un „ce” întreg, cu un organism viu, complex ce simte, cugetă, se frământă și suferă se bucură și sbuciumă, atunci fără exagerare tinerimea unui neam — nădejdea viitorului lui — e nervul fin din complexitatea acestui imens organism prin care corpul simte, se enervează mai tare, mai repede, fiind mai sensibil și prin urmare și repercutările și contracțiunile nervoase sunt mai puternice, mai înfu. De aceea să nu ne mire faptul că la toate popoa-

înțeles cu
toate im-
ina, se în-
l il cunoa-
t cuprinsul
și astăzi,
de Pumnul.

I. Russu.

ena.

u. — Stu-

18 Mai.

Era într-o
II a otelu-
ume multă,
lomnișoare,
aharie Ma-
i pleca. Se
de student,
ocul cărora
poate da
ciujumul, cu
stăit discor-
de bine în

recă în in-
mimind dela
eten o pri-
ape și sim-
Se rupe o
copleșește.
de de des-
oate pentru
Era în anul
S'au dus
nt de-o ve-
iluzii...

se stinge o
și Dr. Za-
reri fizice,
de suferinți,
sale. Astăzi
deaproape
g poate că-
u-l-au cu-
care o cu-
uita toate.
ca poate —
rința, dure-
ui viu ieri,
soartă.

atului „Ro-
ost, a ținut
ă cu fratele
aniu, un pa-
Viena. Pa-
Pavel Bol-
omânia Ju-
care par'că
ijile acestei
dul lor pare
rerata Bu-
orcea, cimi-
i, unde zac
arie Maniu.
a și... D. P.
mbrii „Rom.
e pentru su-
Maniu. Și în
turi de du-
de recu-
eu să-l pri-

un popor se
cu un orga-
se frământă
nici fără exa-
lejdeza viito-
xitate a ace-
ul simte, se
nd mai sen-
și contrac-
mai luți. De
oate popoa-

rele și în toate vremurile, tinerimea a pornit în-
tăi lupta pentru triumful unor idei mari, unui
curent nou, unor prefaceri de neapărată nevoie.
Dela puterea și valoarea ei morală, de însuflețire
și iscusința ei depinde triumful idealului și
puterea de vitalitate a poporului ce-l reprezintă.
Tinerimii de azi îi lipsește poate numai con-
cursul împrejurărilor pentru a-și arăta puterea
latentă, spiritul de jertfă și pregătirea sufl-
tească.

S'a vorbit pe vremuri despre legăturile de
prietenie dintre studenții români-francezi, ro-
mâni-sârbi din Paris, dintre români-turci din
Constantinopol cu prilejul vizitei studenților
români în capitala Turciei. S'au amintit în tre-
cât chiar despre studenții români-nemți din
Berlin. Și așa mici cum se prezintă lucrurile ace-
stea își au însemnătatea lor vremelnică.

Nu s'a pomenit nimic însă despre oarecare
apropiere și împrietenire a studenților români
din Viena cu studenții germani din capitala Au-
striei. Există ele sau nu? Și dacă nu cari sunt
motivele? În Viena mai vârtos ca ori unde în
altă parte ar fi de dorit lucrul acesta. Despre
raportul studenților români față de studenții ce-
lorlalte națiuni îmi voi permite să vorbesc altă
dată, cât și despre urmările bune ce-ar rezulta
din aceste relațiuni dintre tinerimea diferitelor
neamuri ce trăește în capitala Austriei. Căci să
nu uităm că în Viena sunt studenți Nemți, Ro-
mâni, Italieni, Sârbi, Bulgari, Ruteni, Turci, Ruși
etc., reprezentanți ai unor neamuri interesate
deaproape. De data asta mă voi mărgini să
vorbesc despre legăturile mai deaproape ale
studenților Români și Italieni, legături ce ex-
stau și în trecut, dar cari azi au luat forme mai
pronunțate, mai concrete.

Studenții italieni au ținut Marți în 12 Mai o
adunare în chestia universității italiene din
Triest.

La această adunare au fost invitați și stu-
denții români. Era în ajunul tinereii. Marți în
12 Mai se adunase cu toții în localul „României
June” peste 40 de studenți. De aicea au pornit
în corpore spre localul adunării din Neuban-
gasse. Când au intrat studenții români în sală,
au fost primiți cu aplauze nesfârșite și cu o
betie de entuziasm de studenții italieni, ce nu
mai sfârșiau cu „evivă la Românie, evivă i fra-
telli rumeni”. N'a fost nime, care să nu fi simțit
fiorul cald al însuflețirii momentului prin tot
trupul său, n'a fost inimă ce n'a simțit vibra-
țiuni puternice, ce n'a tresărit și emoționat.
Sunt momente înălțătoare, momente rare ce
rămân pentru totdeauna ce ridică moralul și
încrederea în vitalitatea unui neam.

S'a discutat frumos și cu inimă în tot de-
cursul adunării chestiunea universității italiene
din Austria, fiind de față la 200 de studenți ita-
lieni, un profesor din Palermo al cărui nume
îmi scapă și cunoscutul ziarist Dr. Dudano. Din
partea studenților români a vorbit în limba ita-
liană președintele „României June” d. I. Nan-
dris, mulțumind pentru frumoasa primire ce li
s'a făcut studenților români.

D. Nandriș a spus între altele: „Universita-
tea italiană e o dorință veche și un ideal al
națiunii-surori, care ideal — durere — nu s'a
putut până azi împlini. Studenții români se so-
lidarizează cu o vie simpatie la doleanțele voa-
stre cari sunt și ale noastre, la aspirațiile voa-
stre cari sunt și ale noastre. Dacă soarta ne-a
despărțit în scurgerea vremii, conștiința comu-
nității originiei și culturile latine ne va uni pentru
totdeauna în vederea aceluiași ideale. Suntem
frați legați nu numai prin sânge ci și prin a-
ceeași soartă de încătușare și suferinți seculare,
de lipsă a liberei dezvoltări naționale-culturale.
Esprimă dorința unor legături mai intime dintre
studenții italieni și români și dorește în numele
studentimei române împlinirea dorinței lor fier-

binți, — înființării universității italiene în Au-
stria.

A vorbit apoi d. Al. Isăceanu românește des-
pre originea și înfrățirea italo-română, despre
dragostea și interesele mari ce leagă aceste
două surori. Președintele adunării Dr. Adubatti
și Dr. Dudano mulțumesc din inimă pentru de-
licata atenție și simpatia studenților români, es-
primându-și și ei dorința și nădejdia unei în-
frățiri italo-române. Despărțirea s'a făcut în
schimbări de cântece naționale italiene și ro-
mâne, cu însuflețire și în ropot de aplauze ne-
sfârșite. A fost un început pe-o cale nouă, ce nu
trebuie uitată. — m.

Revoluția și arestarea lui Essad Pașa.

Arad, 21 Mai.

Știrile primite și publicate de către ziarul
nostru eri au fost foarte confuze. Nu se putea
ști care era adevărul: s'au răsculat țărani al-
banezi împotriva prințului sau numai Essad
Pașa, ori și țărani și Essad? Singura știre
pozitivă era prinderea ministrului de război
și internarea lui pe un vas austro-ungar. Casa
lui Essad a fost bombardată în toată legea
până ce puternicul șef de triburi s'a predat
împună cu garda pe care și-o reținuse după
evacuarea orașului Scutari, neapărat, pentru a
putea să dicteze oricărui domnitor s'ar așe-
za la Durazzo, ori poate chiar pentru a-l ni-
mici ca să se urce el pe tronul albanez. Nu se
știe însă nici astăzi dacă afirmativa răscoală
țărănească a fost provocată de Essad sau ea
este numai o veste falsă pentru a acoperi mă-
surile luate de către prinț împotriva prea pu-
ternicului său ministru. Se pare că această
presupunere e adevărată, fiindcă știrile mai
noi pomenesc de completa liniște ce ar dom-
ni în Albania după arestarea lui Essad. Dar
această măsură de apărare prințară nu ar
avea atâta importanță dacă nu s'ar fi făcut
într-o formă care poate aduce cu sine o nouă
ciocnire diplomatică între marile puteri. Prin-
țul s'a sprijinit în toată acțiunea sa numai pe
Austro-Ungaria și Italia, fără a cere avizul
celorlalte puteri. Așa, de pildă, Franța a fost
cu totul ignorată și ziarele parisiene constată
cu enervare acest fapt. Essad este și până
acum arestat pe un vas austro-ungar ceea ce
nu se poate admite după convențiile interna-
ționale. Se vestește apoi că atât monarhia
noastră cât și Italia vor trimite un mai mare
contingent de trupe în Albania pentru a spri-
jini tronul prințului și pentru a pacifica țara
rămânând acolo lungă vreme. Mai multe vase
de război au și plecat spre coastele albaneze
cu această destinație. În această hotărâre a
puterilor Triplei Alianțe cealaltă grupare de
puteri, dar mai ales Franța și Rusia, vede o
prea mare câștigare de teren. Din pricina a-
ceasta ne temem să nu izbucnească iarăș o
nouă criză, care e posibilă în atmosfera atât
de încărcată ce stăpânește astăzi întreagă Eu-
ropa.

Ori cum s'ar desvolta lucrurile noi privim
cu milă și cu desgust la ceea ce petrece în
biata Albanie nou născută, cu milă față de
poporul albanez incult și mâncat de aventu-

rieri de cel mai patentat tip oriental ca Essad,
Ismail Kemal și alții, și cu desgust la jocul fri-
vol ce se face cu acest sărac neam de oameni
de către puterile europene hrăpărețe și fără
scrupule în ajungerea scopurilor urmărite. A-
ceasta, fiindcă un lucru e sigur, toate tulbu-
rările din Albania nu se datoresc decât ma-
rilor puteri cari le susțin, le alimentează, ca
să vină pe urmă tot ele să le potolească, tră-
gând profit pe apucate:

Știrile noastre mai noi în această che-
stiune sunt următoarele:

Essad Pașa în Roma.

Brindisi. — Essad Pașa împreună cu soția
sa a sosit azi aici cu vaporul italian „Benghazi”.
Ei au plecat azi după amiază cu trenul la Ro-
ma.

Noul ministru albanez.

Durazzo. — Se știe că guvernul albanez iz-
bucnind revoluția și-a prezentat dimisia prin-
cipelui Wilhelm. La dorința domnitorului guver-
nului și-a retras însă dimisia. În locul lui Essad
Pașa principele l'a însărcinat cu conducerea
ministerului de război pe Hussan Bey din
Pristina.

Informațiile ministerului de externe austro-ungar.

Viena. — Ministerul de externe a dat azi
privitor la evenimentele din Albania următo-
arele informații: Până acum ministerul n'a pri-
mit nici o înștiințare oficială că Essad Pașa ar
fi fost dus la Brindisi, ci el se află în tot cazul
și acum pe vasul de război austro-ungar Szi-
getvár. După știrile sosită din Durazzo acolo
e liniște. După deținerea lui Essad Pașa, popo-
rațiunea i-a făcut ovății domnitorului. Ministe-
rul de externe austro-ungar e informat din par-
tea reprezentanților săi din străinătate, că pa-
sul energetic al principelui Wilhelm a întimpinat
deplină aprobare la toate guvernele. Pentru ne-
liniște nu e nici un motiv. Ori ce stat la înfiin-
țarea lui are să se lupte cu greutatea mari, sta-
tul albanez le va învinge însă cu vremea pe
toate.

Măsurile luate de Austro-Ungaria și Italia.

Viena. — Crucșătorul „Admiral Spaun”
care staționa în portul din Cattaro a primit or-
din să plece imediat la Durazzo. Divizia grea
a flotei austro-ungare reintorcându-se din
Malta, va sosi în 26 Mai în apele albaneze.

Viena. — „Neues Wiener Journal” primește
din Roma: În cercurile politice se crede, că se
va ivi necesitatea ca trupele austro-ungare și
italiene să ocupe pe timp mai îndelungat Alba-
nia. Se vorbește de 10.000 soldați.

Roma. — După știrile sosită din Neapol a
doua escadră a flotei italiene a plecat spre li-
toralul albanez. Comandantul escadrei duce cu
sine ordin sigilat, care-l va putea rupe numai
în Durazzo. Escadra are să sosească la Duraz-
zo azi seara.

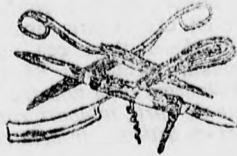
Temeri engleze.

Londra. — „Daily Graphic” își exprimă te-
merea că acțiunea Austro-Ungariei și Italiei
întreprinsă în Albania fără aprobarea celorlalte
puteri va provoca grave complicații internațio-
nale. În general se pune întrebarea că oare
Austro-Ungaria și Italia prin acest pas inaugu-
rează din partea lor o nouă politică. Toți se
întrebă, că oare evenimentele din Albania sunt
numai accidentale sau e un lucru pus la cale,
că aceasta acțiune s'a întreprins chiar acum,
când în Budapesta sunt laolaltă ambasadorul
german și italian, contele Berchtold și Turghan
Pașa.

Deschidere de prăvălie

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am deschis
în **Oradea-Mare, Rákóczi (F6)-ut 19**

Primesc spre reparare și ascuțire totfelul de briciuri,
cuțite, foarfeci, mașini de tuns, mașini pentru măcinatul
cărnei, mașini pentru tunsul cailor și a oilor. Țin în
depozit totfelul de PARFUMERII din patrie și din străi-
nătate, articlii de toaletă pentru cap și p. față, totfelul
de articlii de oțel, și anume: briciuri, foarfeci, mașini

O ASCUȚITORIE ARTISTICĂ MODERNĂ

pentru tuns, tăietor de bățături, cuțitase pentru tăiatul hâr-
ticii, cuțitase de buzunar și penițele, precum și articlii pentru
bărbieri. — Roagă binevoitorul sprijin al onoratului public.

Cu distinsă stimă:

Ko 1974-52.

KOLLER AGOSTON ascuțitor artistic.

Rezolvirea chestiei Epirului.

Atena. — Protocolul în chestia Epirului a fost semnat. Acordul epiro-albanez prevede următoarele privilegii: o jandarmerie locală intransferabilă în afară de Epir cu excepția unor necesități superioare justificate de comisia europeană, o deplină libertate religioasă, limbile greacă și albaneză vor fi învățate în primile trei clase primare, limba greacă va fi introdusă în administrația tribunalelor din Epir, corespondența cu guvernul central din Durazzo se va face în limba albaneză, cele două administrații din Corița și Argyrocastro vor fi conduse de guvernatori creștini, numiți de Albania. Două consilii administrative vor fi create prin sufragiul general al poporului. E probabil că guvernatorii vor fi răspunzători în fața consiliilor. Reclamațiile chimarioților vor fi supuse puterilor. Albania va decreta amnestia generală. Originarii din Epir vor rămâne sub arme spre a forma baza unei noi jandarmerii cu ofiterii lor. Voluntarii străini vor părăsi țara. Noua stare de lucruri va fi organizată și supravegheată în aplicarea sa de comisiunea internațională care va merge și la Chimara. Executarea și respectarea sus ziselor clauze vor fi garantate de puteri.

Știrile zilei.

Anglia și Italia la granița Egiptului.

Roma. — Se află din Londra că, în urma unui schimb amical de idei care a avut loc în aceste zile din urmă între guvernul din Londra și cel din Roma s'a regulat situația internațională a oazei din Kufra (Cirenaica) în jurul căreia se împrăștiaseră unele svonuri absurde și tendențioase.

Guvernul englez conform cu precedentele sale diplomatice, după cari recunoscuse că oaza din Kufra trebuie privită ca făcând parte din cuprinsul Cirenaicei, a declarat că acum când Cirenaica a trecut în stăpânirea Italiei, Kufra urmează să treacă la Italiani.

Ziarul „Tribuna” comentând aceste declarațiuni ale guvernului britanic, scrie că ele sosesec la timp spre a zădărnici campania ce se încercase să se pue la cale de unele organe din străinătate pentru a se turbura bunele raporturi existente între Italia de o parte și Anglia și Franța pe de alta.

De altfel starea internațională a tinutului Kufra fusese stabilită destul de lămurit atât prin înțelegerea franco-italiană din 1902 cât și prin înțelegerea anglo-franceză din 1899, în urma căroră se recunoștea stăpânirea Turciei, asupra oazei din Kufra, oacum a și declarat în 1907 d. Delcassé la Camera franceză.

Sesiunea Sobraniei bulgare.

Sofia. — Consiliul de miniștri bulgar, a hotărât în ședința sa de ieri, ca sesiunea actuală a Sobraniei, să fie închisă cel mai târziu la 1 Iulie c.

Din această cauză o parte din proiectele de legi, depuse pe biroul camerei, **între cari și cel de reorganizare al armatei bulgare** vor fi votate tocmai la toamnă.

În urma acestei hotărâri, Sobrania se va ocupa în actuala sesiune, numai cu discuțiunea răspunsului la mesaj, **ratificarea tratativilor de pace dela București și Constantinopol**, cum și cu votarea împrumutului și amnistiei soldaților, dezertori și cei dați judecății sau condamnați, pentru delicta cu caracter militar.

Cedarea insulei Saseno.

Atena. — Ministrul de externe a depus la camera proiectul cedării insulei Saseno către Albania. D. Streit a zis că supune acest proiect conformându-se deciziunii conferinței dela Londra și angajamentelor luate de Grecia; speră că camera îl va vota. Proiectul a fost trimis la comisiunea pentru afacerile externe, care își va depune raportul în termen de trei zile.

D. Fallieres la Sofia.

Sofia. — După cum se afirmă de cei inițiați fostul președinte al republicii franceze d. Fallieres va vizita Sofia în cursul acestei luni. În cercurile politice se dă o mare importanță a acestei vizite.

Huerta nu abzice.

Mexico. — Președintele Huerta desminte știrile lansate privitor la abzicerea lui, declarând că va lupta și mai departe pentru menținerea situației lui.

Impotmolirea unui vas american.

Galverstown. — Vasul american „Atlanta” s'a inpotmolit în apropiere de portul dela Tampico. Până acum au fost salvați 100 matrozi.

Ravagiile Murășului.

Deva. — *Murășul revărsând la Seulești, valurile au răpit cu sine 6 case, încât căsenii au scăpat numai cu mare greutate. O casă prăbușindu-se, grinzile au îngropat sub ele doi moșnegi, rămându-i de moarte. Apa a răpit vacile și caii, iar la Murăș-IIia a rupt podurile comunale. În Deva apa a pătruns în biserica romano-catolică. E amenințat și drumul de fier, drumurile de țară sunt săpate în tot locul, unde a ajuns apa.*

INFORMAȚIUNI.

Arad, 21 Maiu 1914.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: schimbarea temperaturii, în unele locuri ploi.

Prognostic telegrafic: vreme rece, la răsărit ploi.

Temperatura la amiazi a fost: 20.2 C.

Comitetul național român de cultură din Toulouse aduce la cunoștință că listele de suscripție ce le-a încredințat dlor locotenent Ștefan Georgescu din reg. 19 Romanai-Caracal, și I. I. Bumbăcilă, Craiova, au produs suma de 127 lei cari se repartizează astfel:

Lista dlui locotenent Georgescu: Căpitan N. Negreanu, Caracal 5 lei, Locot. Burdulescu reg. 2 Romanai 2 lei, Locot. Cancicof 2 lei, Locot. Mănescu Ilie 2 lei, Locot. Florescu Pavel reg. 19 Caracal 2 lei, Sub-locot. Șt. Balaban reg 19 infanterie 2 lei, Locot. Alex. Ioan 2 lei, Căpitan N. Bengeanu 3 lei, Sub-locot. Hagichirea 2 lei, Sub-locot. Ștefănescu I. 2 lei, Căpitan Părăianu 3 lei, Căpitan Surugiu 2 lei, Sub-locot. Bulgherescu 2 lei, Drăgănescu 1 leu, Căpitan Fearescu 2 lei, Căpitan Marinescu 3 lei, Sub-locot. Ionescu Daniel 2 lei, Sub-locot. Căplănescu 2 lei, Căpitan Ricman 2 lei, Sub-locot. (indiscifrabil) 2 lei, Sub-locot. Paraschivescu 3 lei, N. Drăghicescu 3 lei, Preot Ioan Tonescu 2 lei Șt. N. Mărculescu 2 lei, L. Raht. farmacist 2 lei, Z. Horiu 2 lei Locot. Georgescu 43 lei. Total: 100 lei.

Lista dlui Bumbăcilă: I. Bumbăcilă profesor Craiova 12 lei, Florica Gr. Pleșia 10 lei, I. I. Bumbăcilă 5 lei. Total: 27 lei.

Comitetul național român de cultură aduce viile sale mulțumiri tuturor persoanelor cari au contribuit prin donațiile lor la opera patriotică pe care a întreprins'o.

Comitetul profită de această ocazie spre a reaminti că dânsul nu editează revista „Annales des Nationalités” din Paris, ci numai a dat concursul său la publicarea unui număr român al acestei reviste.

Un apel de interes obștesc. Publicăm cu drag următorul apel: În zilele de 4—8 Iunie st. se va ținea în vechea capitală a Moldovei, în Suceava, un **congres general al tuturor învățătorilor și învățătoarelor române din întreaga Bucovina**, la care va lua parte și un numeros public de învățători și oaspeți din regatul României și din părțile Ungariei locuite de Români.

Credem că este în interesul tuturor editorilor, să profite de acest prilej spre a înfățișa într'o icoană vie și cât se poate de completă care este situația de astăzi a cărții românești.

Având onoarea să fim și noi numărați printre editorii și librării de cărți românești și cu atât mai mult cu cât librăria noastră are ca punct principal răspândirea cea mai largă a cărților românești, urmăm a Vă ruga să ne sprijiniți la realizarea ideii noastre de a organiza o **expoziție de cărți, tablouri, cărți ilustrate naționale și ori ce articole de artă românească**

executate de atelierele de arte grafice din România, Transilvania și Bucovina dela anul 1908 încoace.

Această expoziție, care pe lângă că își va ajunge, și în primul rând chiar, scopul susnumit în modul cel mai demn posibil, are pe de altă parte și un scop real. Bibliotecile și cărțile până acuma apărute și necunoscute de un public numeros își vor croi un drum mult mai larg care, va avea ca urmare firească o relație mai intimă și statornică între publicul cetitor și editorii cărților românești.

Suntem departe de gândul că expoziția aceasta va avea posibilitatea de a da o icoană fidelă a tuturor cărților tipărite în limba românească tot așa suntem departe și de gândul că realizarea dorinței noastre nu va întâmpla greutăți enorme și poate chiar neîncredere. Dară cum se va putea activa și vitaliza o idee de progres eminent cultural, dacă nu prin muncă forțată și jertfe materiale?

Deci credem a nu greși când ne permitem a Vă întreba ori de Vă veți înțelege și Dv. la o participare cu produsele editurii Dv. la această expoziție.

Ținem să relevăm numai că cu această mică expoziție voim să facem începutul unei ere nouă pe baza căreia vor putea și alții cu idei mai largi să fie chemați a desvolta și această ramură.

În caz afirmativ ne permitem a Vă face propunerea următoare: Dv. veți binevoi a ne trimite prin pachet poștal franco în comision pe 8 zile câte un exemplar din fiecare volum, piesă etc. apărute în editura proprie a Dv. (bine înțeles cărți școlare sunt excluse) și cu un rabat amăsurat. Expirând termenul de 8 zile vom face scontrarea vânzării și exemplarele rămase le vom reuturna, iar pentru cărțile vândute Vă vom aviza numai decât chiar în ziua scontrării, banii.

Așteptăm cu nerăbdare atât răspunsul cât și părerea Dv. asupra acestei întreprinderi și până atunci Vă salutăm colegial: Librăria și tipografia **Scoala Română**, Suceava, Bucovina.

Întâmplându-se să nu fim auziți, atunci vom trebui să ne mulțumim cu gândul că încă n'a sosit timpul unde librării români să poată aprecia un astfel de început.

Contele Tisza n'a voit să stea de vorbă cu trădătorul vicar dela Orade. Aflăm, că alaltăieri trădătorul dela Orade a cerut audiență contelui Tisza. Contele Tisza l-a rugat însă să vină altădată fiind foarte ocupat cu chestiile delegației, spunându-i că are foarte mult de discutat cu camilafca.

Din altă parte aflăm, că Tisza s'a supărat pe trădător pentru motivul că nu și-a îndeplinit în mod inexceptionabil rolul pe care primul-ministru îl încredințase trădătorului.

Incidentul Mangra în Ungaria. Chestia Mangra e discutată și azi de presa maghiară. Ziarul „Neue Pester Journal” cu titlul „Intoleranța românească” recunoaște că procedeul lui Mangra a fost lipsit de tact. El dacă a luat cunoștință că toți membrii Academiei îi refuză solidaritatea, inteligența cea mai elementară cerea ca să renunțe la drepturile lui de membru al Academiei.

Totuși a luat parte la ședințe contribuind la încordarea relațiilor între România și Ungaria...

Un ziar democrat „Neues Politische Volksblatt” dă și de astă dată toată dreptatea studenților din București.

Altele scriu: „Dacă ne-am lua după patrioții noștri de paradă ar trebui să declarăm război României, fiindcă Mangra a fost atacat de studenții români.

E curios cum patrioții noștri se încălzesc atâta tocmai pentru acest soi de român, care e un renegat.

Sărbătorirea lui Emlnescu. În zilele de 11, 12 și 13 Mai v. orele 8 jum. soc. „Armonia” din Cernăuți va da la Teatrul Național un mare festival spre sărbătorirea lui Mihail Eminescu, sub patronajul Societății ortodoxe naționale a femeilor române.

Se va juca: „Luceafărul”, pantomină balet în trei tablouri de Dr. Grigore cav. de Pantasi, muzica de Raoul Mader.

lice din Ro-
la anul 1908

ca își va a-
oul susnunit
pe de altă
cărțile pă-
de un public
ult mai larg
relație mai
cetitor și e-

expoziția a-
da o icoană
n limba ro-
și de gândul
va întâmpina
meîncredere,
cațaza o idee
că nu prin

permiem a
și Dv. la o
v. la această

această mică
ul unei ere
alții cu idei
a și această

Vă face pro-
oi a ne tri-
comision pe
care volum,
e a Dv. (bine
și cu un ra-
8 zile vom
rele rămase
vândute Vă
a scotrării,

ispunsul cât
reprinderi și
Librăria și
a, Bucovina.
atunci vom
că încă n'a
să poată a-

de vorbă cu
n, că alaltă-
udiență con-
insă să vină
stiile delega-
de discutat

a supărat pe
indeplinit în
primul-mini-

chestia Man-
ghiară. Zia-
„Intoleranța
eul lui Man-
nă cunoștin-
uză solidar-
ră cerea ca
mburu al Aca-

contribuind
ânția și Un-
ische Volks-
eptatea stu-

upă patrioții
arăm război
acat de stu-
se încălzesc
român, care

zilele de 11,
„Armonia” din
un mare fe-
minescu, sub
ionale a fe-

omână balet
de Pantasi,

Această pantomină balet va fi jucată de către cincizeci persoane, doamne, domnișoare și domni din societatea română din Cernăuți.

Spectacolul se va începe cu o conferință asupra vieții lui Eminescu, și se va termina cu concursul coral al „Armoniei”.

Când ironia nu prinde. Carol Donalski proprietar în Timișoara trecând pe câmpul de exerciții militare a auzit pe un comandant strigându-le recruților: porci! Atunci voind să-l ironizeze pe comandant, le-a spus soldaților:

— Bine, dar și porcii se recrutează?

Dreptaceea Donalski a fost tras la răspundere pentru batjocurirea armatei și amendat cu 100 coroane.

Fantoma lui Cătărașu... De când cu atentatul din Dobrița, bărbații de stat maghiari suspectează toate pachetele sosite din părțile locuite de Români. Dar mai cu seamă au frică de pachetele sosite din Cernăuți, cum arată și cazul următor:

Magnatul Dr. Coloman Palamer șeful cancelariei casei magnatilor a primit deunăzi un pachet lungăreț din Cernăuți. Deasupra era scris cu litere mari: *acte*; dar ce vine din Cernăuți omul nu poate fi sigur dacă nu e vre-o bombă. Prin urmare dl magnat a dat ordin să nu se atingă nimeni de pachet (nici nu cuteza nimeni dintre oficanți să se apropie de el) și a chemat mai mulți ofițeri și detectivi specialiști, carl cu cea mai mare precauție au dus pachetul în curte (uitasem să spun că factorul neștiutor îl adusese deadreptul în cancelarie) și... l-au deschis. Dar nu a explodat pentrucă erau în el numai acte... Apoi magnatul ușurat cică s'ar fi scuzat cu proverbul: Când te mușcă șarpele, te temi și de șopărlă.

Bulgaril amenință cu moarte pe un deputat român. Se anunță din Craiova: In trecuta sesiune parlamentară d. Iulian Vrăbiescu fost deputat de Dolj a adresat o interpelare dlui ministru de externe în privința înființării unei societăți bulgare, cu numele de „Infrățirea Dobrogeană”, care avea de scop să întrefie agitații printre populația bulgară din Dobrogea.

Ca urmare la acea interpelare, d. Vrăbiescu a primit din orașele Vrața, Stara-Zagora și Sofia, scrisori de amenințare cu moartea din partea Bulgarilor dacă se va mai ocupa cu această chestiune.

D. Vrăbiescu a trimes aceste scrisori siguranței generale.

Consecințele internaționale ale concordatului cu Serbia. Ziarul „Tribuna” din Roma asigură că concordatul dintre Vatican și Serbia se poate privi ca și încheiat. Această înțelegere înseamnă un mare succes pentru Serbia care a isbutit să se libereze de orice amestec străin în afacerile religioase dinăuntrul statului.

„Tribuna” vestește că Vaticanul, mai înainte de a lua în seamă propunerile guvernului din Belgrad, a trimes pe un delegat al său în Serbia cu sarcina de a conduce o anchetă secretă asupra adevăratelor dispozițiuni atât ale guvernului cât și ale clerului și ale poporului. Rezultatul a fost favorabil iar Vaticanul a fost mulțumit de libertatea propunerilor sârbești, primind punctul de vedere al guvernului din Belgrad.

Doctorul Bukutici, delegatul special al Serbiei, a înmănat cardinalului secretar de stat, Merry del Val, textul concordatului care a fost supus congregațiunii afacerilor eclesiastice externe. Se crede că va fi aprobat în curând.

în lipsa ministrului Serbiei la Paris, care a

condus negocierile, concordatul va fi iscălit de ministrul sârbesc la Roma.

„Tribuna” încheie observând că acest eveniment diplomatic e de o mare importanță internațională, și va avea urmări însemnate. Se știe că până acuma Austria avusese protectoratul asupra catolicilor din fostele provincii turcești care s. mărgineau cu imperiul austro-ungar.

Podul româno-bulgar de peste Dunăre. Ziarul bulgar „Politika” scrie: „Între guvernul bulgar și cel român s'a ajuns la o înțelegere deplină în privința construirii podului peste Dunăre. După informațiile noastre absolut precise podul se va construi la Ghigheu, în fața Corabiei. Acest pod nu va avea nici o importanță strategică, deoarece el va putea fi distrus și de o parte și de cealaltă la orice moment.

Ghigheu se găsește între Rahova și Nicopole și va fi legat printr'o cale ferată cu Plevna. In felul acesta transitul român va putea fi făcut și pe linia transbalcanică și pe cea centrală prin Sofia. Aceasta capătă o însemnătate foarte mare la Marea Egee, avându-se în vedere eventuala închidere a Mării Negre.

Marile avantaje pe cari le va avea România de pe urma construirii acestui pod vor fi oare recompensate pentru Bulgaria? Speranțele răspund afirmativ”.

Fehéri ori Weiss? Ziaristul Wilhelm Wetzel, redactor la „Südongarischer Generalanzeiger” din Vârșei, având polemică cu un jurnalist jidan Fehéri, printre altele i-a obiectat acestui din urmă că și-a cumpărat numele cu cinci pițule. Fehéri (Weiss!) i-a intentat ziaristului german proces de calomnie și tribunalul l-a și pedepsit la o lună închisoare și 150 cor. amendă, pe motivul că „a vătămât tradițiile liberale ale statului maghiar și a conturbat ordinea socială, având tendință de dușmănie confesională și de rassă”.

Curia a aprobat sentința adăogând ca circumstanță agravantă faptul, că Wetzel a calomniat pe un preastimat coleg al său.

Situația guvernului bulgar. Alaltăieri a sosit în Rusciuk, pentru a pleda într'un proces la curtea de apel, d. Alex. Malinoff șeful partidului democrat bulgar. După terminarea procesului d. Alex. Malinoff a avut o consfătuire cu numeroșii săi partizani politici din Rusciuk, cărora le-a declarat, că situația guvernului Radoslavoff-Toneff e foarte sdruncinată, așa că există multă probabilitate, ca partidul democrat să fie chemat la putere, cât de curând.

Data venirii partidului democrat la cărma statului, d. Malinoff a fixat-o cel mai târziu, toamna aceasta.

Curs pentru valorizarea plantelor vindecătoare. Ministrul de agricultură a dispus, să se țină și în anul acesta un curs la academia agronomică din Cluj, pentru învățarea, cum are să se facă adunarea, uscarea și valorizarea plantelor vindecătoare, cari cresc pe câmp și în păduri, cum și pentru cunoașterea plantelor vindecătoare, vrednice să fie cultivate. Cursul se ține în vacanțele de vară, în grădina botanică din Cluj, și la curs se admit preoți și învățători dela sate, cari pot apoi să instrueze poporul și să-l îndemne să adune și să valorizeze plante vindecătoare. Cursul se începe în 29 Iulie n. și se încheie în 5 Augst n. c. Ceice vor fi primiți la curs primesc locuință gratuită în edificiul academiei agronomice, și fiecare câte 64 coroane diurne și spese de călătorie. Rugărilor pentru primire, adresate domnului ministru reg. ung. de agricultură, sunt a se trimite direcțiunii academiei agronomice din Cluj, până la 10 Iunie n. c. Ca supranumerari, cu permisiunea ministrului, se primesc la curs și de aceia, cari nu se împărtaşesc de nici un favor, ci participă la curs pe spesele lor.

Ucigaș de 10 ani. In comuna Bazin băieții de 10 ani Ioan Spancek și Friedrich Wolfshoerndl s'au luat la trântă. Cel învins, Wolfshoerndl de năcaz a apucat o sapă lovindu-și tovarășul în frunte, care a căzut mort. Cepilul ucigaș a fost arestat.

Medic român arestat de autoritățile bulgare. Se anunță din T.-Măgurele: Medicul județului T.-Măgurele, d. George Tănăsescu a fost chemat de un pacient la Nicopoli. Pe când se înalpa în port spre a lua ultimul vapor, cu care se putea întoarce la T.-Măgurele, a fost chemat la un bolnav. Fiind în imposibilitate să rămână în Nicopoli, d. Tănăsescu, a refuzat să viziteze pe pacient. Pe când se afla pe pontonul vaporului a fost arestat și brutalizat de doi agenți ai poliției bulgare, cari l'au condus la un hotel unde a stat închis 12 ore. Cu mare greutate a putut trimite un bilet dlui prefect al jud. Teleorman care telegrafiind dlui ministru de interne a putut obține liberarea medicului român.

E de notat faptul că medicii din T.-Măgurele au dat mare ajutor Bulgarilor în timpul epidemiei din vara trecută și că bolnavii bulgari sunt foarte bine tratați în spitalul orașului.

Arestarea dlui George Tănăsescu e icoana vie a felului cum știu Bulgarii să arate recunoștința acelor cari, la nevoie, le dau ajutor.

Hotelul Boulevard din Sibiu. Ridicat la cel mai frumos loc, în piața Hermann, cu un front în strada Șaguna, noul hotel al consistorului arhidiecezan, deschis acum de curând, se prezintă ca o rară podoabă a orașului Sibiu. Din ferestrele hotelului se deschide pe seama ochilor cea mai frumoasă priveliște spre munții Făgărașului. Iar despre întocmirile interne, despre eleganța și curățenia din el, nu se aud decât vorbe de admirație. Tot cuvinte de laudă se aduc și restaurantului, provăzut cu o bucătărie excelentă și cu beuturi bune. Atragem deci atențiunea publicului românesc, de pretutindenea, mai ales fraților din regat, cari cercetează orașul Sibiu, asupra hotelului Boulevard, îndemnându-i să onoreze cu vizita lor hotelul și restaurantul nou al consistorului arhidiecezan și asigurându-i, că au să rămână pe deplin mulțumiți.

x **Juristics Márton, Budapest, VI., ker., Rózsa utca Nr. 51 53,** fabrică de instrumente p. suflat, turnătorie și montare de clopote. Expediază clopote excelente montate cu coroane mobile sistem Pozdech din fier vărsat, montare distinsă de rege cu două cruci de aur; execută revărsarea clopotelor crepate, osii tocite, schimbarea paturilor, scaunelor etc. Cu prospecte serveste cu plăcere. La dorință merge la fața locului pe cheltuiala proprie. Se atrage atențiunea asupra anunțului acestei firme apărut în n-rul de azi al foii.

x **In atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann** pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierarea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagybld-u. (Ml 1621)**

x **Primul depozit român de plane și armoniuri, T. POPOVICI, Sibiu (Nagyszeben)** strada **Cisnădiel 7,** ofere onoratalui public român plane, pianine și armoniuri din cele mai bune fabrici din străinate în toate execuțiile cu prețurile cele mai favorabile pe lângă împachetare (ladă) gratuită și transport franco. Plătire în rate mici. **Cereți catalogul** depositului. (Po 1840)

x **Am onoare a aduce la cunoștință m. st. Doamne,** că au sosit pălăriile după cea mai nouă modă. Transformările le execut în timp

Rétay și Benedek

BUDAPEST IV., Váci-utca 59.

Aranjamente pentru biserici, odăjdii, prapori și steaguri :: Altare, amvoane, mormântul Domnului și aranjamente complete pentru biserici.

Firma se recomandă mai cu seamă pentru renovarea, văpsirea și aurirea altarelor și pictarea bisericilor, cari lucrări le execută cu meseriași specialiști în această artă. Dintre lucrările executate, cari au aflat cea mai deplină recunoștință sunt: Aranjamentul complet al bisericii noi din Segedin-Rokus, al bisericii minorităților din Arad, pictarea și aranjarea mănăstirilor din Marlasasvár și Marlaradna, a bisericii din Beregsas și altarul principal, comandat de comisiunea pentru monumente de artă din Szepes-sütörtökhely. :: Cu planuri și prelininare de spese stăm la dispoziție gratuit :: Trimitem export pe spesele noastre. He 1164

de două ore. Cerând sprijinul binevoitor a m. st. Doamne, semnez cu stimă: **Iulia Roman.** Arad, Deák-Ferencz u. 2. (2089—5)

Cronica socială.

CONVOCARE.

Subscriși ca delegați ai comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” ne luăm voie a invita atât membrii, cât și pe toți sprijinitorii și binevoitorii mișcărilor noastre culturale la

adunarea generală de organizare

a despărțământului orădan, ce se va ținea Duminică în 8 Iunie a doua zi de Rosalia la 11 ore a. c. în sala festivă a preparandiei gr. cat. din loc.

Acestui despărțământ aparțin următoarele cercuri protoprietoriale: Cercul central, Aleșd, Salard, Cefa, Berttyóujalu, Biharkeresztes și orașul Oradea-mare.

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Deciderea reactivării despărțământului.
3. Inscrierea membrilor.
4. Alegerea directorului și comitetului despărțământului.

Oradea-mare, la 20 Mai 1914 st. n.
Samuți Ciceronescu m. p., Dr. A. Lazar m. p.

Invitare la Concertul care-l aranjează advocații români din comitatul Albei-inferioare, cu concursul dnei Veturia Triteanu, dnii Ionel Rădulescu și Ionel Crișan Duminică, la 31 Mai st. n. 1914 în sala Redutei orășenești din Alba-Iulia. Venitul curat se va întrebuința în folosul „Secției istorice” a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român. Inceputul la orele 8 seara. Prețul de intrare: Locul I. 8 cor., locul II. 5 cor., locul III. 3 cor., loc de stat 1 cor., balcon 4 cor.

Contribuirile binevoitoare se primesc cu mulțumită la adresa: Dr. Ion Băltariu, Alba-Iulia și se vor da socoteală publică. — Biletele se vând la farmacia Virgil Vlad, la prăvălia A. Velican și seara la cassă. — Programul concertului se distribuie seara la cassă.

Redactor responsabil: **Constantin Sava.**

Bătăturile, scortoșenia pielei, urcișorii de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 și dacă folosiți **„CANNABIN”** 1 sticlă 1 cor., francoată 1 corană 40 fl., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. FLESCHE, farmacie la „CORDANĂ” în Győr.

„**Timișiana**”
Institut de credit și economii în Timișoara.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de funcționar superior la institutul de credit și economii „Timișiana” în Timișoara se publică concurs cu termen până la 1 Iunie st. n. 1914.

Reflecții au să dovedească cunoașterea perfectă a limbilor română, maghiară și germană atât în scris, cât și în vorbire, că au absolvat o școală comercială superioară cu succes bun și praxa de până acum.

Concurenții să-și formuleze pretenziunile de salariu.

DIRECȚIUNEA.

(Ti 2137)

CONCURS.

„Câmpiana” institut de credit și economii în Mociu (Mócs, Kolozs megye) caută

un practicant

absolvent de școala comercială, cu salariu anual de cor. 1000. — Cei cu practică vor fi preferați. Postul e de ocupat îndată după alegere.

DIRECȚIUNEA.

Ca 2136

ANUNȚURI
se primesc cu prețuri moderate la administrația ziarului acesta.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1913.		1914.	
27 Aprilie		19 Aprilie	26 Aprilie
ACTIV			
204 466 824	147 843 316 } stoc metalic { aur . . . 155 770 316 56 623 508 } tratate consolid. ca aur 56 642 000	212 506 433	212 412 316
1 501 449	Argint și diverse monede	765 926	766 638
142 807 287	Portofoliul român și străin	185 448 636	176 665 138
29 329 463	{ 15 597 700 Impr. pe pe ef. publice 23 599 203 84 049 600 Impr. pe ef. publ. în ot. crt. 41 134 100 13 731 763 20 317 837 din care nu s'au ridicat lei 19 724 876 22 409 225	45 553 599	46 008 425
12 895 740	Imprumutul Statului (fără dobândă)	11 924 059	11 924 059
11 925 391	Efectele Capitalului social	11 972 174	11 974 441
17 270 977	Efectele fondului de rezervă	16 862 377	16 849 377
4 124 781	„ amort. imobil. mobil. și mașinilor	4 045 281	4 042 281
6 421 365	Imobile	6 719 670	6 718 770
886 082	Mobilier și mașini de imprimerie	1 046 390	1 047 162
1 151 338	Cheltuieli de Administrațiune	1 203 826	1 224 892
112 682 182	Efecte și alte valori în păstrare	122 535 237	122 476 262
112 087 810	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	133 615 100	128 456 500
36 085 102	Conturi curente	17 274 499	20 096 643
7 764 699	Conturi de valori	21 331 363	23 043 102
4 101 932	Conturi diverse	7 698 152	13 913 035
705 502 422		800 502 722	797 619 044
PASIV			
12 000 000	Capital	12 000 000	12 000 000
34 417 730	Fond de rezervă	36 989 408	36 110 474
5 069 130	Fondul amort. imobil. mobil. și mașini	5 383 298	5 391 318
391 606 066	Bilete de bancă în circulațiune	420 937 610	423 945 570
3 283 490	Dobânzi și beneficii diverse	3 634 464	3 875 794
13 164 635	Conturi curente și recipise la vedere	9 561 717	8 050 905
224 769 992	Efecte și alte valori de restituit	256 150 337	250 932 762
21 191 385	Conturi diverse	55 845 888	56 312 221
705 502 422		800 502 722	797 619 044

Taxa: Scont 6%, Dobânda 6 %.

MARFA NOASTRĂ INTRECE RENUMELE NOSTRU!

Moda de zi:
Crepp, Cotelé, Whipcord,
Țesături.

Deoarece ne străduim să oferim onor. mesterii numai cele mai bune calități de stoffe p. haine, costume și bluze în cele mai noi culori și țesături pentru prețuri solide. — Avem în depozit: Stoffe de haine, decorații, mătăsuri, dantele, achivite, paraplee, albitori, elorapi. (A 1957)

Magazinul de modă ANDREE și WACHNER, Sibiu, strada Cisnădiei. (Heltauergasse).

PRIMA ȘI CEA MAI VECHIE CASĂ
DE CLAVIRE ESTE A LUI

FRANZ și ALBERT RENNER

TIMIȘOARA JOSEFIN
strada HUNYADI nr-ul 12.

MARE ASORTIMENT DE
PIANE, PIANINE și HARMONI.
: CALITATEA CEA MAI BUNĂ. :

Prețuri ieftine. Preturi ieftine.

VALORIZARE de NISIP!

Cine are
nisip merită
să se ocupe în
interesul
propriu
următoarea
cautătoare și
prospecta
la 905-38

- F. 3. Forme și uzelte pentru pregătirea articolelor de beton.
- F. A. Fabricarea țiglei de beton orânduită la lucru de mână.
- Ca. G. 4. Fabricarea țiglei de ciment pentru lucru de mână.
- B. B. 1. Fabricarea blocurilor de beton.
- C. S. 1. Fabricarea tablelor mozaic și ciment.

Să cereți totodată examinarea gratuită a nisipului, mergând la fața locului a inginerului nostru și să examinați mașinile noastre de valorizarea nisipului.

Fabrică de mașini p. industria de nisip.
SZÁNTÓ ÉS BECK
Ingineri
BUDAPEST, VII., Viola-utca 7.

VIȚĂ AMERICANĂ ALTOITĂ

He 1429

precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

FR. CASPARI

(Nagyküküllő vm.) Mediaș. — Medgyes. Soluri garantate. Serviciu conștiințios. Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. In catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal dela dnii proprietari cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus.

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

Măestru de Impletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădiri de poieni, parcuri și eraci mormântale, impletituri pentru site pentru nisip și pietriș, apărătoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapulte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)

Dulapuri de gheață

patentate sistem HENNEFELD,

Budapesta, Gr. Zichy Jenő-u. 5. lângă Váci-körut.

He 1931

Dulapurile de până acum sunt cu slăvină și sunt obduse cu tinichea de ținc, se ruginesc, oxidează, se murdăresc, totdeauna sunt expuse să fie reparate, câtă vreme la dulapurile de gheață a lui HENNEFELD acest lucru e exclus, deoarece acestea sunt învăluite cu placă artificială de piatră. Sub rezervoriul de gheață se află REZERVORIUL DE APĂ p. apa ce provine din topirea gheții, gheața rămâne uscată, ceace dă o economisire de gheață de 60%.

APARATE P. MĂSURAREA BERELI. Prețurent gratis. FUND. IN 1885.

Prima fabrică de bănci de școală
brev. reg. ung.

Liferează

cele mai moderne și mai bune bănci de școală brevetate sistem „Feivel“, „Zahn“ și „Rettig“, mobilă pentru școli aparate de gimnastică, mobilier modern pentru biserici, bănci pentru biserică și mobilier pentru „grădinițele de copil.“

Fe 1288

Prețurent gratis.

Fabricarea aranjamentelor de birouri moderne.

PRIMA TURNĂTORIE DE CLOPOTE.

TELEFON 77-51.

Juristics Márton

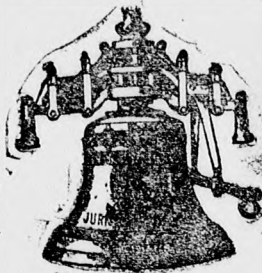
BUDAPESTA, Rózsa-u. 51 — 53.

motor de clopote și fabricant de staluri pentru clopote (U 1489)

Execută orice lucrare în această branșă: expediază clopote excelente cu tonuri curate și pline, retoarnă clopote vechi, remontează clopote vechi pe coroane învârtitoare din fer vărsat sistem Pozdech, eventual pe coroană învârtitoare din fer făurit. Schimbă limbi învechite etc. Execută staluri drepte și orizontale din fer de clopote, cu prețuri moderate. — Cu prospecte servesc cu plăcere.

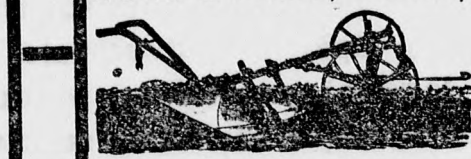
Mai departe execut tot felul de aranjament complete pentru ateliere de lăcătușerie și făurărie.

HEGYI JÁNOS, lăcătuș

măestru lăcătuș. Atelier de mașini și depozit de mașini agricole.

Telefon: 67.

AIUD--NAGYENYED, Strada Tövisi-utca (Casa proprie).

Oferă totfelul de mașini agricole, pluguri de oțel invenție proprie, tăietoare de sfeclă și secică, despoitoare de porumb, rășnițe de orz, mașini excelente pentru cusut, pentru casă și industrie. Apoi totfelul de lucrări în această branșă pentru zidiri și lăcătușerie cu prețurile cele mai ieftine. Pentru calitatea și perfectă lucrare a mașinilor cumpărate dela mine dau cea mai mare garanție. (He 1527) Prețurent gratis.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

”CONCORDIA”

TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

TELEFON
NR. 750.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișele, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocațiale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă.

Prețuri
moderate.

Franz Nöhmeyer, gravor
BRAȘOV (Kronstadt), Michael Weiss-gasse 6.

Execută:

toffelul de gravuri și
anume: gravuri pe in-
strumente, gravuri în
ceasuri, sigle etc.

Specialități

de monograme tăiate pe
casete, albumuri gene
și
basteane.

Stampile de cauciuc toffelul de firme de metal și email, se execută
cu prețuri moderate. (No 9070)

INSTIINTĂRE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public
din Deva și provincă, că am deschis un

salon de croitorie p. bărbați

conform cerințelor celor mai moderne. Dat fiind faptul,
că am terminat cursul de specialitate a industriei croi-
toriei la tehnologia din Budapesta, sunt în plăcută
situație să pot executa cele mai gingașe și mai ele-
gante halne, pardesuri etc.

Legăturile pe care le am cu cele mai de seamă
fabrici din patrie și străinătate, îmi dau posibilită-
tatea să pot executa halne elegante de primăvară
de la 50 cor. în sus. (No 1959)

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt cu distincă stimă:

Kolozsvári Árpád, croitor p. bărbați, instruc-
tor diplomat în croitorie.

Mihályi Béla

pictor pentru biserici

UNGVÁR, Képezde-utca 2 sz.

Ca autor expert al picturii bisericesti greco-
orientale și gr. catolice îndrăsnesc a ruga spri-
jinul on. dni preoți gr. orientali și gr. catolici.

EXECUT:

pictarea modernă a interne-
lor bisericilor, în stil simplu
și decorat, tablouri pentru
cerimi și pereți, executate
excelent. — Toffelul de pic-
turi bisericesti, și anume:

icoane pentru iconostase, altare, jertfel-
nice, cruci și pentru prapori, executate pe
mătase și pânză, plascenițe și crucifixe
pictate în mod artistic.

Anticepez de pe acum mulțumitele mele pentru binevoi-
torul sprijin al on. dni preoți.

Mi 1237

Crucifixe

pentru drumuri și câmpii, din material bun, tinichea zincuită,
— pictate cu uleiuri durabile și cu inscripție și cuie —

Înălțimea	100 cm.	136 cm.	160 cm.	180 cm.
depărtarea între brațe	85 cm.	120 cm.	130 cm.	140 cm.
Prețul	30 cor.	40 cor.	60 cor.	70 cor.

Am o mulțime de scrisori de recunoștință. — Planuri gratis.
— Mergerea la fața locului o fac pe cheltulala proprie. —

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon nr. 188.

Post sparcassa ung. 22,349.

Banca generală de asigurare societate pe acții în
Sibiu — Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de Institutule financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii:

PARTENIU COSMA, DIR. EXECUTIV AL „ALBINEI” și PREZIDENTUL „SOLIDARITĂȚII”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții
în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra
accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai societății. — Prospece, ta-
rife și informațiuni se dau gratis și imediat. — Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite
oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare” dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare
fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cel interesat să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare” DIRECTIUNEA: SIBIU—NAGYSZEBEN (CASA „ALBINA”),
AGENTURA PRINCIPALĂ PENTRU COMITATUL ARAD, BÉ-
KÉS, CSANÁD, BIHOR, TIMIȘ, TORONTÁL, CARAȘ-BEVERIN Arad str. Jozsefföherceg nr. 1 (lângă Banca „Victoria”).
Ba 240—156

Telefon nr. 850

Agentură principală: IULIU ROȘESCU, Cluj (Kolozsvár), Kossuth L.-u. 26.

Agentura principală Lugos, la filiala „ALBINA”.

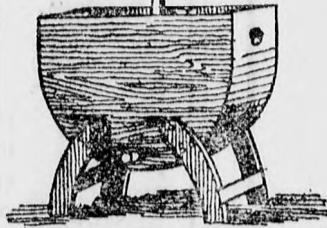
Aparate frigorifere sistem Schlütter și Gesell,

aparate pentru fabricare gheței, prin dioxid de sulfur fără apă. Răcirea laptelui cu foarte puțină consumare de apă, aranjament de camere frigorifere.

STEMMER A. JÓZSEF

Se 1786 specialist
NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

20 cor. 20 cor.

Le 1876

PREȚUL 20 COROANE.

O mașină de spălat completă

E compusă din DOUĂ PĂRȚI: din COVATA și FRECĂTOR INTERN cu mecanism ușor pe care și un bălat de 8—10 ani îl poate învârti. 6 cămeși sau tot atâtea haine de spălat în decurs de câteva minute sunt spălate. În decurs de 3 ceasuri se pot spăla atâtea haine câte spală într'o zi 2—3 femei. Acest solu de mașină de spălat s'a vândut în mil de bucăți și s'a dovedit a fi cea mai bună mașină de spălat, nu strică haina și n'o îngălbinește.

De vânzare la fabricantul:

JERGER JAKAB

FABRICĂ DE MAȘINI DE SPĂLAT.
APATIN (BÁCSKA).

Incze József

magazin de cuptoare **Dés (Dej)**, str. Bánffy nrul 31.

Nr. telefonului 100.

Nr. telefonului 100.

Mare magazin permanent de cuptoare moderne și multicolore, din material excelent, căminuri și vetre de fier, specialități de garnituri de încălzitoare rapide cu economie de 40%. Tot aci mare magazin de plăci pentru pâ-

reți și pentru vane. Execută totfelul de lucrări în bransa cuptorării și anume: clădirea, repararea și curățirea cuptoarelor vechi atât în loc cât și în provincie, pe lângă prețuri moderate.

I 2082

La dorință servesc cu mustre.

NUMAI ÎN SALONUL DE MODĂ

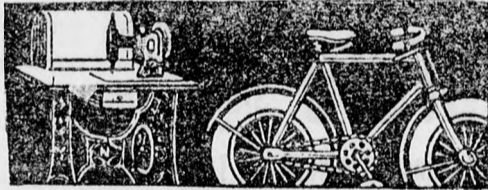
GEORGE RUMMEL
SIBIIU, Honterusgasse n. 5

se execută costumele cele mai bune și strict englezești, precum și alte haine. Pune la dispoziția stimate dame cele mai noi și clasice jurnale. Ori-ce comandă se execută în 8—10 zile. — La damele din provincie iau probe în 6 oare de două ori. Haine de doliu le execută în 12 ore. (Ru 964)

Convingerea e siguranța cea mai bună. La comanda mari mă prezint oriunde pe spesele proprii.

Intreprindere „VATT” mecanică și electrică a lui **LEITNER**, Cluj, (Kolozsvár).

Birou și magazin: Széchenyi-tér 41. (Palatul Széki).
Stabiliment: Malom-utca 8.

Va 2071

Reparări de automobile și gumă pentru automobile, mare atelier reparator de mașini de cusut, biciclete, mașini de scris, gramofone; prețuri ieftine, execuție solidă. — La comenzile din provincie nu se socotește pachetarea.

Cine se referă la acest ziar primește 10% rabat.

Să ne credeți că este în interesul D-tră dacă comandați coasa „Koronagyémánt”.

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele și mol nu se găsesc între ele.

Pentru trânticia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. la comanda de 10

Prețul: 1 buc 1'80 1'90 2'— 2'20 2'40 2'50 2'60 cor. buc. 1 se dă rabat.

Comenzile se pot face prin rimiterea banilor înainte sau pe lângă rambursă în magazin de coase „Koronagyémánt”.

L4 530 Kaposvár, Fő-utca 22 R.

H. TH. BONNET,

stabiliment industrial de măsurare de lucrări p. clădiri și de mobile, cu putere motorică

BISTRITA (Besztercze), Felsőkülváros, Fő-ut 25.

Execută în mod inexcptabil totfelul de lucrări pentru clădiri și mobile, și anume:

Lucrări pentru clădiri, portaleuri, mobilier pentru prăvălie, cafenea, școli și pentru biserică, apoi aranjamente complete pentru dormitoare, prânzitoare și pentru bucătării, cu prețuri foarte ieftine. (Bo 2083)

Proiecte și prospecte gratis.

Dufek Kálmán, atelier de colorat și fabrică de curățire pe cale chimică

Cluj (Kolozsvár), str. Hegedüs Sándor nr. 5.

Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a hainelor de dame și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc. În bucate gata sau desfăcute de oaltă, pe lângă o executare conștiințioasă și recunoscută de solidă. Am introdus: desinfectarea și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore. — Comenzile cu poșta conștiințioși și punctual. — Hainele de doliu se execută cât se poate de repede.

Du 1345